

Szarvas

Közoktatási Esélyegyenlőségi Helyzetelemzés

2011.

Szarvas Város Önkormányzatának Képviselő-testülete 457/2009. (VIII.27.) és 448/2011.(VIII.18.) sz. határozatával aktualizálta

TARTALOMJEGYZÉK

I. BEVEZETŐ.....	4
1. Az intézkedési terv célja.....	4
2. Jogszabályi háttér	5
3. Pedagógiai elvek.....	5
II. A KÖRÖS-SZÖGI KISTÉRSÉG BEMUTATÁSA.....	7
III. SZARVAS VÁROS BEMUTATÁSA.....	9
1. Történelmi visszapillantás.....	9
2. A város közoktatási helyzetének alakulása az elmúlt időszakban	11
3. A város közoktatási helyzetének jelene és jövője.....	12
IV. HELYZETELEMZÉS	14
1. A település jellemzői, a településen élők számára elérhető közszolgáltatások vizsgálata.....	14
IV.1.1. Demográfia.....	14
IV.1.2. Népeségvándorlás.....	15
IV.1.3. Szociális helyzet a településen.....	16
IV.1.4. Közszolgáltatások elérhetősége.....	17
IV.1.5. A Szolgáltatásnyújtás fenntartói/szervezeti háttere	18
2. Óvodáztatás Szarvason.....	19
3. Az általános iskolai ellátás jellemzői Szarvason	22
4. A HH és HHH arány kiegyenlítetttsége a párhuzamos osztályokban	26
5. Infrastruktúra az egyes feladatellátási helyeken (darabszám).....	31
6. Lemorzsolódás ARÁNYA az intézményben.....	32
7. Továbbtanulási mutatók az intézményben.....	33
8. Tanórán és iskolán kívüli programokon való részvétel az általános iskolai oktatásban.....	34
9. Kompetencia mérések eredményei.....	38
10. Módszertani képzettség az intézményekben.....	40
11. Intézményi és szervezeti együttműködések	42
12. Továbbtanulási mutatók a középfokú iskolában.....	43
V. SZÜKSÉGES BEAVATKOZÁSOK.....	46

A. Adatnyilvántartás problémái.....	46
B. Óvodáztatás Szarvason	46
C. Általános iskolai oktatás Szarvason	46
D. A gyermekek iskolai sikerességét elősegítő intézkedések	47
VI. AKCIÓTERV	49
VII. MEGVALÓSÍTÁS	51
VIII. MONITORING ÉS NYILVÁNOSSÁG	52
XIX. KONZULTÁCIÓ ÉS VISSZACSATOLÁS.....	54
X. SZANKCIONÁLÁS.....	54

I. BEVEZETŐ

1. Az intézkedési terv célja:¹

Szarvas Város Önkormányzata, komplex program keretében munkálkodik a különböző társadalmi helyzetű városrészek és lakóik jobb körülményeinek megteremtését szolgáló folyamatok elősegítésén.

Alapvető cél az, hogy a Szarvas Város Önkormányzata az általa biztosított szolgáltatások révén hozzásegítse a lakosságot a város bármely pontján egy minőségi, az egyén és a közösség számára egyaránt értékes élethez. A társadalmi integráció megteremtése érdekében, elengedhetetlen:

- civil szervezetek, egyházak szorosabb bevonása a közszolgálati feladatok ellátásába,
- a pályázati lehetőségek kihasználása,
- munkahely teremtés,
- a társadalom perifériájára szorult csoportok (idősek, egyedülállók, tanyán élők, nehéz sorsú családok) számára olyan segítő program indítása

amelyek során garantálható lesz évek múltán is a város összetartása.

Szarvas Város Közoktatási Esélyegyenlőségi Helyzetelemzés és Intézkedési Tervének célja az óvodai, iskolai nevelés-oktatás színvonalának megőrzése, fejlesztése, az intézményi működés hatékonyabbá és eredményesebbé tétele az egyenlő esélyek elvének érvényesítésével, biztosítsa a településen a *szegregációmentességet* és az egyenlő bánásmód elvének teljes körű érvényesülését.

Az 1993. évi LXXIX. évi a közoktatásról szóló törvénynek (továbbiakban: Kt.) szellemének megfelelően *preventív intézkedéseket* hozzon az óvodás és tanköteles korú szarvasi gyermekek, fiatalok hátrányos megkülönböztetése ellen.

Célja továbbá, hogy a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, családjaik, és az őket nevelő pedagógusok minden segítséget megkapjanak annak érdekében, hogy a gyermekek oktatása-nevelése során érvényesülhessen az *egyenlő bánásmód* megtartása, és az *esélyek* maradéktalan *biztosításának elve*.

Amely elvi *követelmény tartalma,* hogy a közoktatásban minden gyermeknek, tanulónak joga a vele összehasonlítható helyzetben lévő más személyekkel azonos feltételek szerint részesülnön azonos szintű, színvonalú ellátásban.

Tiszteletben tartják a gyermek, illetve a tanuló személyiségét, emberi méltóságát és jogait. Védelmet biztosítanak számukra a fizikai és lelki erőszakkal szemben. Mindezek érdekében fontos tényező a megfelelő intézményi légkör kialakítása, az alapvető értékek megőrzéséhez és megerősítéséhez való hozzájárulás.

Az óvoda és iskola nem tehet különbséget nemre, nemzetiségre, etnikai hovatartozásra, családi vagy egészségi állapotra, vallásra vonatkozóan. Elősegíti – az igényeknek megfelelően – az integrált oktatás megvalósulását.

Az intézkedési terv végső célja – a Magyar Alkotmányban megfogalmazottak (8. § 1.) – maradéktalan érvényesülése. Az emberi méltóságot sérti a hátrányos megkülönböztetés, ennek megfelelően a sérelmet szenvedő személyek számára az államnak megfelelő jogvédelmet, kompenzációt kell biztosítania.

Fentiekre tekintettel elengedhetetlenek a szükséges fejlesztések oly módon való tervezése és megvalósítása, hogy többszöri folyamat-elemzéssel, a problémák időbeli észlelése révén megalapozott és színvonalas közszolgáltatások – közoktatást bele értve - jelentsék a város életterét.

¹ Kiegészítette: Szarvas Város Önkormányzatának Képviselő-testülete 457/2009. (VIII.27.) sz. határozatával

2. Jogszabályi háttér:²

Az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 35.§ szerint a települési esélyegyenlőségi program elemzi az ott élő hátrányos helyzetű személyek, csoportok életkörülményeinek alakulását, és meghatározza az esélyegyenlőséget elősegítő célokat.

A közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény 85. § (1) értelmében a helyi önkormányzatok a közoktatással kapcsolatos feladataikat a feladatellátási, intézményhálózat-működtetési és -fejlesztési terv alapján látják el, melynek tartalmaznia kell, a feladatellátás módja mellett az intézményrendszer működtetésével, fenntartásával, fejlesztésével, átszervezésével összefüggő elképzeléseit, továbbá a gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedéseit A 4/A. § (1) bekezdése továbbá kimondja, hogy a közoktatás szervezésében, irányításában, működtetésében, feladatainak végrehajtásában közreműködők a gyermekkel, tanulóval kapcsolatos döntéseik, intézkedéseik meghozatalakor az egyenlő bánásmód követelményét kötelesek megtartani. A 89. § (12) bekezdése értelmében a hazai és nemzetközi forrásokra kiírt közoktatási célú pályázatokon való részvétel feltétele, hogy az intézkedési terv tartalmazza a gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedéseket. A törvény 89. § értelmében a települési közoktatási esélyegyenlőségi intézkedési terv különösen a közoktatás területén megvalósítandó esélyegyenlőséget kívánja ösztönözni. Kiemelten fontos az érintett intézmények oktatásszervezési gyakorlatának, illetve az intézmények tanulói összetételének együttes elemzése, annak érdekében, hogy érvényesül-e a településen a diszkrimináció mentesség, szegregációmentesség, és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók oktatási és társadalmi integrációjának támogatása.

• **20/1997. (II. 13.) Korm. Rendelet** a Közoktatásról szóló törvény végrehajtásáról szabályozza a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekkel kapcsolatos jegyzői teendőket.

• **11/1994. (VI.08.) MKM rendelet** a nevelési oktatási intézmények működéséről szóló tartalmazzák az intézmények működési rendjét, meghatározott feladatait.

A közoktatási esélyegyenlőségi terv készítésében a fent említett jogszabályokban meghatározott feladatok megvalósítása a cél.

3. Pedagógiai elvek:

A közoktatási esélyegyenlőségi intézkedési tervet a következő alapelvek mentén szükséges kialakítani:

- **Igazságosság**

Annak biztosítását jelenti, hogy a személyes és társadalmi körülmények ne jelentsenek akadályt az oktatási lehetőségek kihasználásában.

- **Befogadás (elfogadó-befogadás)**

Az oktatás alapvető szintje mindenki számára biztosított, elérhető legyen. Amely tartalmazza a lehetőségek biztosítása mellett, a lehetőségek megismertetését továbbá azt, hogy a gyermekek és szülők (a társadalom érintett csoportjai) igénybe vehessék azokat.

- **Egyenlő bánásmód követelménye**

Amely megköveteli az oktatás valamennyi részvevőjétől, hogy tartózkodjon minden olyan megnyilvánulástól, melynek alapján a tanulókat, a családokat közvetlen, vagy közvetett módon megkülönböztetés, zaklatás, megtorlás vagy egyéb jogellenes magatartás éri.

A Kt. 27. § tartalmazza:

² Kiegészítette: Szarvas Város Önkormányzatának Képviselő-testülete 457/2009. (VIII.27.) sz. határozatával

- az intézményi tanulói jogviszony kialakításának diszkrimináció mentességét
- a jogellenes elkülönítést az oktatási intézményekben
- strukturális korlátozás megszüntetését: olyan intézmények, oktatási rendszerek létrehozását, amely nem biztosítja az azonos feltételeket a tanulmányok folytatásában.
- Olyan iskolai tevékenységi formák (tanórán kívüli szabadidős vagy társadalmi tevékenység) korlátozása, amely szelektív, megbélyegző, kirekesztő.
- *Nem sérti az egyenlő bánásmód elvét:*
olyan vallási vagy más világnézeti meggyőződésen alapuló, továbbá kisebbségi vagy nemzetiségi oktatás szervezése, amelynek célja vagy tanrendje indokolja elkülönült osztályok vagy csoportok kialakítását, feltéve, hogy emiatt az oktatásban résztvevőket semmilyen hátrány nem éri, továbbá ha az oktatás megfelel az állam által jóváhagyott, államilag előírt, illetve államilag támogatott követelményeknek.

- **Előnyben részesítés**

Ha az esélyegyenlőség biztosítása érdekében - az előzetesen helyzetelemzés alapján -, olyan jelentős hátránykompenzációra van szükség, amely a társadalom más érdekcsoportjaihoz viszonyítva pozitív megkülönböztetést feltételez, azt az elérendő cél érdekében helyi intézkedéseikben az érintett felek kötelesek alkalmazni.

Ahhoz, hogy a hátrányos helyzetben lévő személyek hátrányukat leküzdhessék, nem elegendő annak biztosítása, hogy őket a többiekkel azonos jogok illessék meg, hanem olyan pozitív intézkedésekre (megkülönböztetésre) van szükség, amelyek lehetővé teszik, hogy a helyzetükből fakadó hátrányaikat csökkenteni illetve megszüntetni lehessen (Alkotmány 70/A.§ (3.) bekezdés).

Az alapelvek együttes alkalmazása segít leküzdeni a társadalmi hátrányokat, amelyek gyakran okoznak iskolai kudarcokat. Az igazságos és elfogadó-befogadó oktatás az egyik leghatásosabb eszköz a társadalom egyenlőbbé és méltányosabbá tételére. Erősíti a társadalmi összetartozást és bizalmat, alapvető eszköz a migránsok és kisebbségek problémáinak kezelésében.

Az oktatás és azon belül a közoktatás három területen tud hatni az esélyegyenlőség biztosítására:

- az oktatási rendszer az intézményrendszer felépítésével és szabályozásával,
- az iskolai és az iskolán kívüli történések, gyakorlatok befolyásolásával, valamint
- az erőforrás-elosztás szabályozásával.

Addig ameddig csak lehetséges törekedni kell a gyermekek, tanulók együttnevelésére (integrált nevelés), hogy a különböző képességű, gazdasági-kulturális háttérrel rendelkezők minél tovább egy közösségben éljenek, nevelkedjenek.

Minden gyermeknek tanulónak joga van ahhoz, hogy a közösségi szabályok megtartása mellett, egyéni sajátosságaik kölcsönös tiszteletben tartása mellett részt vegyen a tágabb és szűkebb közösség életében. Lehetőséget és segítséget kapjon ahhoz, hogy az alapvető kulturális technikákat - írás-olvasás, számolás, informatikai eszközök használata -, elsajátíthassa, egyéniségét kibontakoztathassa.

Olyan iskolahálózatot és támogató rendszert kell működtetni – amely függetlenül a település és a családok anyagi lehetőségétől – minden gyermeknek biztosítja, hogy a nevelés-oktatás szolgáltatásai közül a jogszabályokban garantált minimumot megkaphassa. Ezen elvárásnak a települések vagy intézmények fenntartásával, vagy a szolgáltatások – külső szereplőivel kötött – közoktatási megállapodásban rögzített biztosításával tehetnek eleget.

II. A Körös-szögi Kistérség bemutatása³

A Körös-szögi Kistérség Magyarország dél-keleti részén, a Dél-alföldi Régióban, Békés megye észak-nyugati részén található, Csongrád és Jász-Nagykun-Szolnok megyékkel határos.

A térség Budapestről vasúton a 125-ös illetve 126-os vasúti szárnyvonalon és közúton a 44-es számú főközlekedési útvonalon közelíthető meg. Ez az útvonal Örménykút települését kivéve (bekötőútról közelíthető meg) valamennyi kistérségi településen áthalad, vagy érinti azt.

A 3405-ös statisztikai számmal jelzett Körös-szögi Kistérség az elmúlt időszakban több változáson ment keresztül, ugyanis a kistérségek megállapításáról, lehatárolásáról és megváltoztatásának rendjéről szóló 244/2003. (XII.18.) Kormányrendelet alapján 2004. január 1-től kivált belőle Gyomaendrőd városa és Hunya község, Ettől az időtől hat település (Békésszentadrás, Csabacsüd, Kardos, Kondoros, Örménykút, Szarvas) szerveződött egy kistérségbe.

Szarvas Kistérség Többcélú Társulásának megalakulásáról a Társulás Tanácsa 1/2004. (VI.28.) számú határozatával döntött, és amikor elfogadták a társulás alapító okiratát. 2005. novemberében a Társulási Tanács döntött a többcélú társulás nevének megváltoztatásáról és ettől az időponttól Körös-szögi Kistérség Többcélú Társulása néven működött tovább és működik jelenleg is.

A kistérség települései felismerték, hogy a települési önkormányzatok önmagukban és egyedül egyre nehezebben tudják kötelező és vállalt feladataikat ellátni, ezért Szarvas Város Önkormányzata a kistérségi modell-kísérletben való részvételt szorgalmazta.

A társulás megalakulását az is elősegítette, hogy 2004. évben pályázni lehetett a többcélú társulások ösztönző támogatására. A pályázatban közösen vállalt feladatok: közoktatási, szociális alapellátási, egészségügyi alapellátási, nyilvános könyvtári, települési szilárd és folyékony hulladékgyűjtési, állati hulladékok gyűjtése, utügyi feladatok, közbeszerzési feladatok, belső ellenőrzési feladatok, közigazgatási ügyintézési feladatok, valamint területfejlesztési feladatok. A kistérség a feladatok közös ellátását azzal a céllal fogalmazta meg, hogy a kistérség valamennyi lakosának esélyegyenlőséget, azonos szintű feladatellátást tudjon biztosítani, tekintet nélkül arra, hogy az állampolgár a kistérség mely településén él.

A kistérség 2008. január 1. napjától ismét változáson ment keresztül, mert Gyomaendrőd és Hunya települések újra a kistérség tagjává váltak.

³ Javította: Szarvas Város Önkormányzatának Képviselő-testülete 457/2009. (VIII.27.) sz. határozatával

III. Szarvas város bemutatása

Szarvas az Alföldön a Hármas-Körös holtágának bal partján fekszik, 85 méterre a tenger szintje felett, az északi szélesség 46 fok 52 perc és a greenwichi hosszúság 38 fok 13 percen. Területe 161,57 négyzetkilométer. Környezetét a múlt század második felében végzett folyamszabályozások után kialakult másodlagos folyóártéri tájforma alkotja, mely Békés megye egyik legszebb része. Kedvelt üdülő- és kirándulóhely. A város határának uralkodó talajtípusa szikesedésre hajlamos réti agyagtalaj. Éghajlata az Alföldre jellemző kontinentális. A közel húszezer lakosú város az ország fővárosától délkeletre fekszik, Budapesttől cca. 150 km távolságra. A régi alföldi településre jellemző girbe - görbe utcák, sikátorok helyett nyílegyenes, sakkszerűen elhelyezkedő utcák alkotják a várost. Szarvas iskolaváros, a mezőgazdasági tudományok központja, a „Köröspart Athén”-jaként is szokták emlegetni.

1. Történelmi visszapillantás

Szarvas történetét jóval a honfoglalás előtti időkre vezethetjük vissza.

Szarvashalom „MONS CERVINUS” neve először Anonymus krónikájában jelenik meg. A települést már 1284-ben említik, „Zorvosholm” néven. A táj a középkorban a Körös folyó közelsége adta kedvező viszonyoknak köszönhetően eléggé benépesült. Egy 1563-as feljegyzés szerint Szarvason hatvanöten, a közeli Kákán, Halásztelken, Décsen ezerkétszázan éltek. A középkori fejlődést megakasztja a törökvilág, bár a település csak egy-egy pusztító hadjárat idejére néptelenedik el, mely után a lakosság visszatér eredeti helyére. Kedvezőtlenül befolyásolta az akkori Szarvas életét, hogy a háborúk idején stratégiai jelentőséget kapott a keskeny árterű körösi átkelő. Védelmére a hódoltság elején árokkal körülvett kettős cölöpfal közé vert földből álló várat építettek a törökök azon a helyen, ahol ma az Ótemplom áll. Mivel a vár az itt folyó harcok központja volt, a település pusztulását okozta. A Rákóczi-szabadságharcban ismét ütközetek, csaták színtere volt a vidék, így érthető, hogy az 1715. évi összeírás egész Békés megyében kilenc községet talált, de Szarvas nem volt közöttük.

A szarvasi pusztát „fegyverjog” révén a császári kincstár kezére került, majd adományképpen Békés megye egyötödével együtt Harruckern János György hadiszállító, udvari kamarai tanácsos tulajdona lett. A báró a vidéket nagyrészt szlovák ajkú jobbágyokkal telepítette be.

Az 1722. július 23-án aláírt betelepítési szerződést tekinthetjük az új, a mai Szarvas alapító levelének. Harruckern már a rákövetkező évben megszerezte az akkor mintegy 300 lakosú településnek a mezővárosi rangot, tehát a vásártartás jogát.

A feudalizmus sötétsége honolt Szarvason, mikor 1767-ben Tessedik Sámuel elfogadta a szarvasi evangélikus parókiára szóló lelkészi megbízást. Tessedik Sámuel (1747-1820) ötvenhárom évig, haláláig állt a szarvasi evangélikus közösség élén. Jelentős volt munkássága a mezőgazdaság terén és a városkép átforgalmazásában. Tessedik élete végéig legfőbb feladatának tartotta a népoktatás ügyét. A Békés megyei evangélikus iskolák tanfelügyelőjeként látja az elmaradott pedagógiai módszerek súlyos következményeit. Elhatározza, hogy létrehozza az „eszménye szerinti mintaiskolát”, ahol értelmes, önállóan gondolkodó embereket lehet nevelni. 1780-ban a földesúrtól kapott 6 hold szikes földön alapítja meg iskoláját, az első magyar gyakorlati gazdasági és ipariskolát. Munkáját maga II. József császár is elismeri kitüntetésével. 1789-ben Tessedik iskolája számára megfelelő épület emelésébe kezd, melyet az addigra már ezernél jóval több diák 1791-től birtokba vehet. Fölépítette a ma is álló evangélikus Ótemplomot.

A város fejlődésének újabb fontos állomása a gimnázium Szarvasra települése 1834-ben. Az idők folyamán ez az iskola sok jelentős tanáregyéniséget vonzott. Itt tanított Vajda Péter, a reformkor Petőfi által is tisztelt polihistora Ballagi Mór nyelvész, Greguss Ágost esztéta, Koren István botanikus. Híres igazgatói: Vajda Péter, Tatay István, Benka Gyula, Naumann Jenő, a város történetírója. Az idők során nemcsak a tanárok között akadtak hírességek, az iskolapadokat is koptatták később hírnevet szerzett emberek. Szarvason járt gimnáziumba Chován Kálmán, Gyóni Géza, Orlai Petrich Soma, Szabolcska Mihály, Tatay Sándor, Ruzicskay György és Melis György.

Nagy múltra tekint vissza az iparos szakmai képzés Szarvason. 1884-ben kezdte meg működését a Községi Ipartanonc Iskola. 1994 szeptemberében – a 110. tanévnyitót ünnepeelve – vette fel Székely Mihály, a szarvasi születésű gépészmérnök és jeles aviatikus nevét az iskola.

Dicsőséges emlékeket őriz szarvas az 1848/49-es forradalom és szabadságharc idejéről. A párizsi és bécsi forradalmi hírek hallatán a szarvasiak komolyan fontolgatták a vidéki kezdeményezést. Március 16-án 1000 példányban Réthy Lipót nyomdájában Szarvason is kinyomtatták a 12 pontot, később este körmenetben vonultak a város jelentős intézményei elé, hazafias szónoklatok hangzottak el. Másnap küldöttséget menesztettek a fővárosba, mely a város csatlakozását jelentette be, Cegléd után másodikként az országban.

Az 1848/49-es forradalom és szabadságharc idején már korábban örökvltsággal rendelkező települést rendezett tanácsú városnak ismerte el a vármegye és a felelős magyar minisztérium, ám 1872-ben a növekvő adóterhek miatt erről Szarvas lemondott.

Az első világháború kezdetekor a szarvasiak is rövid háborút, gyors győzelmet reméltek. Egy év múlva már a lakosság fegyverforgató része majdnem teljesen be volt sorozva katonának. A Tanácsköztársaság élete Szarvason 36 napig tartott. Feljegyzések szerint a szarvasiak közül kb. 2500 katona szolgált a Vörös Hadseregben. A román keleti front előrenyomulása közel egy éves román megszállást jelentett a szarvasiak számára.

A második világháború krónikái 1941. július után Szarvason beszolgáltatásokról, rekvirálásokról, behívásokról, a zsidók gettósításáról, munkaszolgálatba hívásáról szólnak. A környéken bombázás nem volt. A szovjet csapatok Békéscsaba felől érkeztek Szarvasra 1944. október 6-án és ellenállás nélkül vették birtokba a községet.

1945 után az oktatás és a kutatómunka vált a város fontos tényezőjévé. Létrejött az Öntözési Kutató Intézet, a Haltenyésztési Kutató Intézet, az Óvóképző Intézet és a Debreceni Agrártudományi Egyetem (DATE) Mezőgazdasági, Víz- és Környezetgazdálkodási Kara. 2000. január 1-től integrációval létrejött a Tessedik Sámuel Főiskola, melynek székhelye – rektori hivatala – Szarvason van.

1966 márciusában a Békés megyei Tanács Végrehajtó Bizottsága javaslata alapján Szarvas újra városi rangot kapott.

A XIX. században fontos szerepet töltött be a város életében a gróf Bolza család. Kastélyokat építettek, parkokat hoztak létre. Legjelentősebb tevékenységük a világhírű Szarvasi Arborétum (Pepi kert) megalapítása.

A XIX. század végén szabályozták a medréből gyakran kilépő Köröst. Így keletkezett a városon keresztül kígyózó Körös-holtág, amely a régió egyik természeti kincse. Vize kiválóan alkalmas fürdésre, horgászatra, vízisportok űzésére, s része az agárkultúrának.

A város kiemelkedő egyéniségeket adott az országnak. A szakterületükön elismert kutatók mellett országosan ismert volt Székely Mihály, az egyik legelső magyar repülőgép tervező mérnök, Kemény Gábor Kossuth-díjas pedagógus, dr. Melich János nyelvész, Gyóni Géza költő, Ruzicskay György festőművész, Melis György operaénekes, s itt született a mai héber költészet jelentős alakja Kámár János-Kest (Keszt Péter) is.

Szarvas városa az eddig említetteken kívül még számos nagy tehetségű embert indított el pályáján. Így Cs. Pataj Mihályt, Toman Jánost, Zsáky Istvánt, Zsáky Istvánnét a képzőművészet, Farsang Árpádot, Regős Imrét, Komlósi Ildikót a zene, Czipri Évát, Kántor Zsoltot, Hartay Csabát az irodalom, Farkas Antalt, Görbe Nórát, Hámori Gabriellát a színművészet területéről.

2. A város közoktatási helyzetének alakulása az elmúlt időszakban⁴

Szarvas Város Önkormányzatának Képviselő-testülete 1995-től folyamatosan napirenden tartotta intézményeinek strukturális átalakítását annak érdekében, hogy azok elvárható szintű működése minél kisebb költséggel valósulhasson meg. A demográfiai adatokból pontosan megállapítható volt, hogy a gyermeklétszám csökkenéséből adódóan az intézmények működtetése az önkormányzatnak évről-évre többre kerül. Míg a 90-es évek elején az intézmények jelentős része zavartalanul tudott működni a normatív állami támogatásból, addig a 90-es évek végén már egyetlen intézmény sem volt, amely önkormányzati támogatást ne igényelt volna. Ennek mértéke évről-évre növekedett, ebből adódóan a fejlesztésre, beruházásra fordítható összeg ugyanilyen arányban csökkent. Ezt felismerve a Képviselő-testület 1999. augusztus 1-től a Benka Gyula Általános Iskolát, a Fő Téri Általános Iskolát és a Petőfi Sándor Általános Iskolát közös igazgatás alá vonta. Ez az intézkedés nem érintette a tanulói jogviszonyt, nem sértette a tanulók, valamint szüleik és a pedagógusok érdekeit, csak az intézményi igazgatás racionalizálására vonatkozott, egyrésztől gazdasági oldalról, másrésztől pedig a foglalkoztatási oldalról.

2000. július 1-től – szülői akarat figyelembevételével – az Evangélikus Egyház szándékát akceptálva Szarvas Város Általános Iskolájának Benka Gyula Tagiskolája egyházi fenntartású iskola lett. Ezzel majdnem egyidőben, 2000. augusztus 28-án Szarvas Város Óvodája, mint óvodai intézményegység Szarvas Város Általános Iskolájának struktúrájába került, annak feladatbővítésével.

Az óvodák racionalizálását két ízben kísérelte meg önkormányzatunk közoktatási megállapodással működtetni, de a kiírt pályázatok eredménytelenek voltak. 1999. szeptember 1-től határozatlan időre, a Vásártéri tagóvoda az Újtemplomi Egyházközség fenntartásába került (kérelemre). 1999-ben a Képviselő-testület kinyilvánította azon szándékát, hogy egyik középiskoláját megyei fenntartásba kívánja átadni azzal indokolva, hogy önként vállalt feladataiból eredő többlet terheit csökkenteni tudja. Így 2000. július 1-től a Székely Mihály Szakmunkásképző, Szakközépiskola és Diákotthon fenntartója Békés megye Önkormányzata.

A Szlovák Általános Iskola feladatköre a hetvenes évektől az óvodai neveléssel bővült. 1977-ig hathetes iskolai előkészítő foglalkozásokat szerveztek, ezt követő években teljes nevelési évré szervezték meg 1 óvodai csoporttal az iskolai előkészítő szakaszt. 1990-től a növekvő igényekre reagálva 2 óvodai csoportban, 1993. évtől 3 csoportban (kis-, közép-, nagycsoport), 2004-től pedig négy csoporttal folyik az óvodai nevelőmunka.

Szarvas Város Önkormányzata az intézmény fenntartói jogát átadta az Országos Szlovák Kisebbségi Önkormányzatnak.

Az önkormányzat fenntartásában lévő egy óvoda és egy általános iskola azt eredményezi, hogy a településnek egyetlen kötelező felvételt biztosító óvodája és általános iskolája van.

A fenntartói jogok átadása világnézetileg elkötelezett és nemzetiségi oktatást biztosítók számára viszont azt eredményezte, hogy a településen a körzetesítés megvalósítása lehetetlenné vált.

A Chován Kálmán Művészeti Alapiskolában jó ideig kizárólag alapfokú zeneoktatás folyt. 1992. évtől a néptánc, 1996. évtől a képzőművészet is felkerült az intézmény képzési palettájára.

A Pedagógiai Szakszolgálat feladatai közül a nevelési tanácsadást a Családsegítő és Gondozási Központ végzi nemcsak közigazgatási határon belül, hanem körzeti kiterjedésben is. Az intézményegység növekvő szerepét jellemzi, hogy a nevelési tanácsadás mellett egyre több új feladatot kezdett ellátni (gyógytestnevelés, logopédia). Az intézmény fenntartása 2006. augusztus 1. napjától részben önálló intézménnyé alakult át és fenntartását átvette a Körös-szögi Kistérség Többcélú Társulása, és ezzel egy időben tovább bővült az általa ellátandó feladatok köre is (korai fejlesztés, pályaválasztási tanácsadás).

⁴ Kiegészítette: Szarvas Város Önkormányzatának Képviselő-testülete 448/2011.(VIII.18.) sz. határozatával

2006. szeptember 1. napjától új általános iskolai feladatokat ellátó intézmény kezdte meg működését a Szarvas, Kossuth u. 43. szám alatti telephelyen az Újtemplomi Evangélikus Egyházközség fenntartásában. Az épület egy részének tulajdonjogát egyházi kártalanítás címén adta át Szarvas Város Önkormányzata. Így a Magyar-Angol Két Tanítási Nyelvű Evangélikus Általános Iskola és Óvoda az óvodai feladatok mellett általános iskolai feladatokat is ellátott. A 2011/2012-es tanévtől az Újtemplomi Evangélikus Egyházközség azonban megszüntette az általános iskolai oktatást. Az óvodai nevelőmunkát jelenleg – az egyházközség fenntartásában működő – Napvény Evangélikus „Kézműves” Óvoda látja el.

3. A város közoktatási helyzetének jelene és jövője⁵

2007. július 1. napjától a Székely Mihály Szakközépiskola fenntartói jogát visszavette a Békés Megyei Önkormányzattól és 2007. augusztus 1. napjától a fenntartásában lévő három nevelés-oktatási intézményből létrehozott egy többcélú közös igazgatású közoktatási intézményt (Szarvas Város Közoktatási Intézménye Vajda Péter Gimnáziuma, Szakközépiskolája és Kollégiuma, Székely Mihály Szakképző Iskolája, Fő téri Általános Iskolája és Óvodája). Így egy intézmény keretében belül kerül ellátásra: az óvodai nevelés, az általános iskolai, a gimnáziumi, szakiskolai a szakközépiskolai nevelés-oktatás, kollégiumi feladatok ellátása, valamint a szakképzés.

2008. augusztus 1-től a 2007- ben létrejött többcélú intézmény részévé vált a Városi Könyvtár. Így jött létre Szarvas Város Közoktatási és Közgyűteményi Intézménye Vajda Péter Gimnáziuma, Szakközépiskolája és Kollégiuma Székely Mihály Szakképző Iskolája Fő téri Általános Iskolája és Óvodája Nyilvános Könyvtára.

Ezen intézmény létrehozásával egy időben az Önkormányzat létrehozta a Chován Kálmán Művészeti Alapiskola, Vajda Péter Művelődési Központ és Turul Mozi, Tessedik Sámuel Múzeum összevonásával a Szarvasi Általános Művelődési Központ Chován Kálmán Alapfokú Művészetoktatási Intézmény Vajda Péter Művelődési Központ Tessedik Sámuel Közérdekű Muzeális Gyűjtemény, Kiállítóhely és Szárazmalom elnevezésű többcélú intézményt. 2010 októberében Szarvas Város Önkormányzatának Képviselő-testülete határozatával – önállóan működő költségvetési szervként – létrehozta a Tessedik Sámuel Múzeum és Szárazmalom elnevezésű intézményt.

2008. szeptember 1-től a Körös-szögi Kistérség Többcélú Társulás Szociális és Gyermejjóléti Intézménye két különálló Intézménnyé alakult, különválasztva ezzel a különböző szociális területek ellátását. A külön váló intézmények közül, a Körös-szögi Kistérség Többcélú Társulás Humán Szolgáltató Központ intézménye látja el a nevelési tanácsadást, családsegítést.

2009. január 1-től a pályázat által TISZK létrehozására elnyert összegből létrejött az 5 település (Battonya, Sarkad, Gyomaendrőd, Szeghalom, Szarvas), valamint egy békéscsabai szakközépiskola fenntartója (Business School Közalapítvány) által létrehozott Berettyó-Körös Szakképzés Szervezési Társulás, amely a 2009-es év elejétől a szakképzéssel kapcsolatos feladatokat látja el.

2010. szeptember 1-től a többcélú intézmény felvette a Vajda Péter Gimnázium, Szakképző Iskola, Kollégium, Általános Iskola, Óvoda, Nyilvános Könyvtár nevet, rövidítve Vajda Péter Intézmény.

Az önkormányzat átszervezés fontosságát az alábbiakkal indokolta:

- 18 évig tartó tankötelezettség maradéktalan biztosítása elsősorban a városban élő tanulók számára,
- egységes és összehangolt szakmai (pedagógiai program, szervezeti és működési szabályzat) dokumentumok alkalmazása,
- az intézménnyel tanulói jogviszonyban álló gyermekek, tanulók részére felvételi eljárás lefolytatása nélkül biztosított a továbbhaladás a képességeinek és a szülői igénynek megfelelő iskolatípusban,
- hatékonyabb és szakszerűbb helyi feladatellátás, munkaerő-gazdálkodás,

⁵ Kiegészítette: Szarvas Város Önkormányzatának Képviselő-testülete 448/2011.(VIII.18.) sz. határozatával

- további állami támogatások igénylésének lehetősége,
- olyan intézménytípus létrehozása, amely biztosítani tudja a lehetőséget a kistérség települési iskoláinak a csatlakozásra, tagintézménnyé történő átalakulásra.

IV. HELYZETELEMZÉS

1. A település jellemzői, a településen élők számára elérhető közszolgáltatások vizsgálata

IV.1.1. Demográfia⁶

A 2008. december 31-i adatok szerint a lakónépesség: 17.406 fő, az állandónépesség száma : 17.479 fő, a 3-5 évesek 460 –an vannak, a 6-14 évesek száma 1.459 fő.

A táblázat a KSH által közölt hivatalos adatokat tartalmazza, a település által szolgáltatott információkból kiindulva ez az elemzés alapja.

Lakónépesség száma	17.138
Állandó népesség száma	17.205
Állandó népességből a 0-2 évesek száma	422
Állandó népességből a 3-5 évesek száma	435
Állandó népességből a 6-14 évesek száma	1420
Állandó népességből a 15-17 évesek száma	563
Állandó népességszám változása 1990-2006 (- / +)	
1990	19.418
1991(19.318)	-100
1992 (19.224)	-94
1993(19.174)	-50
1994 (19.039)	-135
1995 (18.883)	-156
1996(18.746)	-137
1997(18.633)	-83
1998(18.504)	-159
1999(18.402)	-102
2000(18.367)	-35
2001(18.192)	-175
2002(18.144)	-48
2003(17.982)	-162
2004(17.922)	-60
2005(17.863)	-59
2006(17.738)	-125
2007(17.576)	-162
2008(17.479)	-97
2009(17.350)	-129
2010(17.205)	-145

A településen 2840 fő a 0-17 évesek száma. Elmondható, hogy az összlakosság 16,5%-a érintett a közoktatási esélyegyenlőség kérdéseiben. A népesség 1990 óta 2213 fővel lett kevesebb. Szarvason az ország sok településéhez hasonlóan az elmúlt években jelentősen csökkent a városi lakosok száma, így az egy évre jutó születések száma is kevesebb lett. Ez azonban a csökkenő

⁶ Aktualizálva: Szarvas Város Önkormányzatának Képviselő-testülete 448/2011.(VIII.18.) sz. határozatával

tendenciából fokozatosan átalakul stagnáló tendenciává hiszen az éves születések száma 140-160 között mozog.

Születések száma: 2002: 156 fő
 2003: 166 fő
 2004: 161 fő
 2005: 150 fő
 2006: 141 fő
 2007: 145 fő
 2008: 153 fő
 2009: 153 fő
 2010: 149 fő

IV.1.2. Népeségvándorlás

Mennyire jellemzők az alábbi típusú bevándorlások a településen?

Kérem jellemezze a települési helyzetet (1=Egyáltalán nem jellemző ...5=Nagyon nagy mértékben jellemző)

Közeli településekről	3
Közeli városból	2
Távolabbi településekről	2
Távolabbi városokból	2
Megyeszékhelyről	2
Budapestről	2
Külföldről	1

Valamilyen oknál fogva Szarvas nem vonzza a beköltözőket. Külföldről elvétele költöznek a településre, de távolabbi helyekről, városokból községekből sem nagyon jellemző a bevándorlás. Közepesen jellemző, hogy közeli településről családok, egyének Szarvasra költöznek. Ha megnézzük Szarvas elhelyezkedését a kistérségben az elmúlt időszakban (2008.-tól ugyanis a másik város a kistérségben Gyomaendrőd) az egyetlen város volt a települések között. Talán ezzel indokolható, hogy inkább jellemző a környék nagyközségeiből, községeiből való beköltözés, mint a közeli megyeszékhelyről vagy távolabbi településekről. Sajnos ezen nem tud az sem változtatni, hogy a városban két főiskola is működik (mezőgazdasági, óvó és tanítóképző), hiszen az itt szerzett végzettséggel nehezen találnak maguknak megélhetési lehetőséget, nehezen tudnak képzettségüknek megfelelő munkahelyen elhelyezkedni a településen.

Mennyire jellemzők az alábbi típusú elvándorlások a településről?

Közeli településekre	1
Közeli városba	2
Távolabbi településekre	2
Távolabbi városokba	2
Megyeszékhelyre	3
Budapestre	3
Külföldre	2

Szarvasról az elköltözés sem nagyon jellemző. Ha mégis máshol telepednek le az itt élők, akkor közepes mértékben választják a megyeszékhelyet és Budapestet. A közeli településekre szinte senki sem költözik. Akik a megyeszékhelyre illetve a fővárosba mennek, azok főleg felsőfokú tanulmányaikat végzők, akik nem kívánnak visszajönni a szülővárosukba, hanem máshol keresnek megélhetést.

IV.1.3. Szociális helyzet a településen

		Összesen
Munkanélküliek száma a településen		912
Ebből tartósan munkanélküli		113
Hány háztartás kap rendszeres szociális segélyt/aktív korúak ellátását?		224
Hányan kapnak rendszeres szociális segélyt/aktív korúak ellátását?		224
Hány gyermek után igényelnek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt?		784 (+44 jegyzői védelembe vett)
ebből	Azon gyermekek száma, akiknek a szülei nyilatkoztak halmozottan hátrányos helyzetükről	134
	Azon gyermekek száma, akinek szülei nem nyilatkoztak	650

A munkanélküliek száma 912 fő, közülük 113-an tartósan nem kapnak állást. A munkaképes korúak között a munkanélküliek aránya 8,18%. – az összlakosság körében ez az arány 5,3%. Ha azt is figyelembe vesszük, hogy a település „öregszik” akkor valószínűsíthető, hogy a munkaképes korúak között a munkanélküliek aránya még ennél is magasabb!

Gyermekvédelmi kedvezményben részesülnek 784-en a szociális helyzetük miatt és van még 44 fő, akit a jegyző védelembe vett és emiatt kap gyermekvédelmi kedvezményt. Összességében a hátrányos helyzetű gyermekek száma a településen a szolgáltatott adatok szerint 828 fő. Közülük, mindössze 134 fő szülei nyilatkoztak arról, hogy nincs meg a 8. általános végzettségük, vagy iskolarendszerű képzésben ennél magasabb végzettséget nem szereztek.

Összesen a hátrányos helyzetűek 17,1%-a nyilatkozott, ami nagyon alacsony szám, valószínűsíthető, hogy az arányuk magasabb.

Probléma:

- a település nem rendelkezik teljeskörű adatokkal a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számáról, az iskola is csak részben az önkormányzatoktól kapott adatok alapján (a vidéki településekről kevés információ van)
- a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számának teljes körű nyilvántartása nélkül nehezen tervezhetőek a szociális és a közoktatási esélyegyenlőséget érintő intézkedések,
- a megfelelő intézkedések megtételének hiányában a gyermekek jogai sérülnek, későbbi iskolai sikerességük veszélybe kerülhet
- nem hívhatók le a halmozottan hátrányos helyzet kompenzálásának céljából igényelhető támogatások az állami költségvetésből

Szarvas Önkormányzatának szándéka:

- az Önkormányzat megvizsgálja, miért nem rendelkezik Szarvas a szükséges adatokkal és kidolgoznak olyan módszert, amely eredményre vezet a pontos és rendszeres adatszolgáltatáshoz.

- az Önkormányzat az intézmények közreműködésével méri fel a HHH gyermekek arányszámát a városban, hogy ezzel is tervezhetőbbé tegye a későbbiekben a település esélyegyenlőségi politikáját a közoktatás területén.
- A nyilvántartás pontosítása után a település átgondolja, milyen normatívákat és támogatásokat igényelhetnek a gyermekek iskolai sikerességének elősegítése érdekében

Külterületen élők száma:		összesen	Hátrányos helyzetűek / halmozottan hátrányos helyzetűek
		2.069	
ebből	3-5 éves gyermekek száma	41	n.a.
	ebből óvodába jár	43	21/4
	általános iskolás tanulók száma	120	94/21

Etnikailag szegregált (telepszerű) lakókörnyezetben élők száma:		összesen	HH / HHH
		-	
ebből	3-5 éves gyermekek száma	-	-
	ebből óvodába jár	-	-
	általános iskolás tanulók száma	-	-

Külterületen élnek a település lakói közül 2171-en, ez meghaladja a lakosság 10%-át.

Szarvas Város keleti részén elterülő „Krakkó” a XIX. század óta lakott terület. Szarvas község tanácsa 1965-ben is foglalkozott az ott élők lakás és életkörülményeivel, és tulajdonképpen már ekkor elindították a telepfelszámolási programot, melynek célja a cigánytelepek megszüntetése, a romák lakásviszonyainak javítása. Ezért 1970-re már sikerült elérni, hogy az ott élő lakosság kisebbik része korábbi kis lakásaikat lebontották és új típusházakat építettek állami kölcsönből. A többség azonban céltámogatásokkal, állami kölcsönrel a város különböző pontjain telepedtek le lakóházakat vásárolva maguknak, főleg a régi polgári házakat részesítik előnyben még ma is.

IV.1.4. Közszolgáltatások elérhetősége ⁷

Közszolgáltatások	Helyben	Más településen, és pedig... (km)	Helyben, más településről kijáró szakember(ek). Havonta hány alkalom?	A szolgáltatás ellátatlan
KÖZOKTATÁSI INTÉZMÉNYI FELADATOK				
Óvodai nevelés	X			
Általános iskolai oktatás 1-4.	X			
Általános iskolai oktatás 5-8.	X			

⁷ Kiegészítette: Szarvas Város Önkormányzatának Képviselő-testülete 448/2011.(VIII.18.) sz. határozatával

Alapfokú művészetoktatás	X			
KÖZOKTATÁSI SZAKSZOLGÁLATI FELADATOK				
Gyógypedagógiai tanácsadás	X			
Korai fejlesztés és gondozás	X			
Fejlesztő felkészítés		(180 km) Budapest	4	X (részben)
Nevelési tanácsadás	X			
Logopédiai ellátás	X			
Továbbtanulási, pályaválasztási tanácsadás	X			
Gyógytestnevelés	X			
GYERMEKJÓLÉTI ALAPELLÁTÁSOK				
Gyermekjóléti szolgáltatás	X			
Bölcsőde	X			
Családi napközi	X			
Iskolai napközi	X			
Házi gyermekfelügyelet				X
GYERMEKJÓLÉTI SZAKELLÁTÁSOK				
Családok átmeneti otthona				X

Szarvason a házi gyermekfelügyelet és a családok átmeneti otthona kivételével minden gyermekjóléti és közoktatási alapellátás helyben elérhető. Még családi napközi is van, ami más településeken alig jellemző.

IV.1.5. A szolgáltatásnyújtás fenntartói/szervezeti háttere⁸

Az Önkormányzat fenntartásában van:

- óvodai nevelés
- iskolai oktatás
- iskolai napközi
- alapfokú művészetoktatás

Egyházi fenntartásban és a főiskolai fenntartásban működik:

- óvodai nevelés
- általános iskolai oktatás
- iskolai napközi

Országos Szlovák Önkormányzat fenntartásában van:

- óvodai nevelés
- általános iskolai oktatás
- diákotthon

Kiszervezett formában:

- a családi napközi működik

⁸ Kiegészítette: Szarvas Város Önkormányzatának Képviselő-testülete 448/2011.(VIII.18.) sz. határozatával

A Többcélú Társulás tartja fenn a következő szolgáltatásokat:

- korai fejlesztés
- logopédiai ellátás
- nevelési tanácsadás
- továbbtanulási és pályaválasztási tanácsadás
- gyógytestnevelés
- gyermekjóléti szolgáltatás
- bölcsőde

2. Óvodáztatás Szarvason⁹

Óvodai intézmények száma	5
Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	7
Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	670
Óvodába beíratott gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	587
Óvodába beíratott hátrányos helyzetű gyermekek száma	183
Óvodába beíratott halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma	27
Az óvodába be nem íratott 3. életévüket betöltött gyermekek száma	n.a.
Az óvodába be nem íratott 3 életévüket betöltött halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma	7
Gyógypedagógiai nevelésben részesülő óvodás gyermekek száma (integráltan neveltek nélkül)	0
Az óvodai gyermekcsoportok száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	24

Szarvason az óvodai intézmények száma 5 – amennyiben a fenntartói oldalról közelítjük meg - azonban összesen 7 telephelyre járnak óvodába a gyerekek.

Fenntartók:

- Ótemplomi Evangélikus Egyházközösség
- Újtemplomi Evangélikus Egyházközösség
- Szent István Egyetem
- Országos Szlovák Önkormányzat
- Szarvas Város Önkormányzata

Óvodai feladatellátási helyek:

Ótemplomi Evangélikus Egyházközösség

- egy telephely van: Szarvas Bacsó Béla út 13. sz. alatt

Újtemplomi Evangélikus Egyházközösség

- egy telephely van: Damjanich utca 116.

Szent István Egyetem

- egy telephely van: Szabadság út 6-8. szám

Országos Szlovák Kisebbségi Önkormányzat

- egy telephely van: Szabadság út 29. szám

Szarvas Város Önkormányzata

- három telephely van: Kossuth u. 66., Dózsa György utca 24., Zöldpázsit utca 4/1.

⁹ Aktualizálva: Szarvas Város Önkormányzatának Képviselő-testülete 448./2011.(VIII.18.) sz. határozatával

Az óvodai férőhelyek száma Szarvason 670. Az óvodákba beíratottak 587 gyermeket. A hátrányos helyzetűek száma 183 fő. A jelenlegi nyilvántartás szerint 27 fő halmozottan hátrányos helyzetű óvodáskorú gyermek van a településen.

Valószínűsíthető, hogy a halmozottan hátrányos helyzetű óvodások száma ennél magasabb.

Az óvodások számát a csoportok számával elosztva azt látjuk, hogy átlagosan 24-25 gyermek van egy óvodai csoportban.

Az egyes óvodákban a HH és HHH gyermekek elosztása egyenetlen, csak bizonyos óvodákban koncentrálódnak magasabb számban a gyermekek.

Elsősorban **Vajda Péter Intézmény Dózsa György úti Óvodájában**, illetve a **Napfény Evangélikus „Kézműves” Óvodában** koncentrálódnak.

A legkevesebb a HH és HHH gyermekek száma a Vajda Péter Intézmény Zöldpázsit úti Óvodájában, a Szent István Egyetem Gyakorló óvodájában, illetve a Benka Gyula Evangélikus Általános Iskola Óvodájában van.

A törvényalkotó szándéka értelmében a törekedni kell a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek egyenletes elosztására és bár érvényes rendelkezés ebben a tekintetben csak az általános iskolákra van, mégis elvárható, hogy az integrált nevelés már óvodás korban megvalósuljon. Ld. *HH és HHH gyermekek eloszlása Szarvas óvodáiban* táblázat.

Más megközelítésben az adatok kicsit mást mutatnak. Jelenleg 435 fő a 3-5 évesek száma és 23 fő jár (Vajda Péter Intézmény 12 fő, Benka, Gyakorlóóvoda 5 fő, „Napfény” Evangélikus Kézműves Óvoda: 6) óvodába, aki tanköteles, de még egy évig óvodában maradnak.

Az Önkormányzat szándéka:

- kideríteni, hogy megvalósul-e a teljes beóvodázás avagy sem,
- ösztönözni a szülőket gyermekük 3 évtől történő beóvodáztatására.

HH és HHH gyermekek eloszlása Szarvas óvodáiban¹⁰

Fenntartó	Intézmény neve	OM azonosító	Összes óvodás	HH	%	HHH	%	SNI	%
Ótemplomi Evangélikus Egyházközösség	Benka Gyula Evangélikus Általános Iskola és Óvoda	028287	90	17	18,9%	1	1,1%	2	2,2%
Újtemplomi Evangélikus Egyházközösség	Napfény Evangélikus és „Kézműves” Óvoda	028105	55	30	54,5	7	12,7	2	3,6
Szent István Egyetem	Szent István Egyetem Gyakorlóóvoda és Gyakorló Általános Iskola	028106	160	25	15,6	2	1,25	-	-
Országos Szlovák Önkormányzat Szarvas Város Önkormányzata	Szlovák Általános Iskola, Óvoda és Diákotthon Kossuth utca	200417	102	38	37,3	1	0,9	3	1,8
Szarvas Város Önkormányzata	Dózsa György út	028425	86	33	38,37	4	4,65	2	2,32
Szarvas Város Önkormányzata	Zöldpázsit utca	028425	30	7	23,33	0	0	1	3,33
			64	33	51,56	12	18,75	0	0

¹⁰ Aktualizálva: Szarvas Város Önkormányzatának Képviselő-testülete 448/2011.(VIII.18.) sz. határozatával

Probléma:

- a HHH gyermekek számát nem tartják teljeskörűen nyilván
- az adatok ismerete nélkül nem tervezhetőek felelősséggel azok a programok, támogatások amelyeket a gyermekek későbbi iskolai sikerességéért szükséges lenne megvalósítani
- nem hívhatók le azok az állami támogatások, normatívák
- **csak egyes óvodákban koncentrálnak magasabb arányban a HH és HHH gyermekek**

Szarvas terve a jövőre nézve:

- **felmérni az óvodások számát és pontosan nyilvántartani státuszukat**
- **biztosítani a teljes körű beóvodázást**
- a HH és HHH gyermekek számának teljes körű felmérése és nyilvántartása után átgondolni, milyen normatívákat igényelhetnének az óvodák
- **továbbra is biztosítani az integrált nevelést az óvodákban**
- **törekedni kell a HH és HHH gyermekek egyenletes elosztására**
- szükséges a nem önkormányzati fenntartású óvodákkal kötött megállapodások felülvizsgálata

3. Az Általános Iskolai ellátás jellemzői Szarvason¹¹

Általános iskolai intézmények száma:	4
Általános iskolai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt)	7
Általános iskolai osztályteremek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt)	67
Az általános iskolai osztályok száma (gyógypedagógiai oktatással együtt)	62
Általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással és magántanulókkal együtt)	1.294
Általános iskolai magántanulók száma	8
Sajátos nevelési igényű általános iskolai tanulók száma	74
Gyógypedagógiai oktatásban részesülő általános iskolai tanulók száma (integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül)	22
Hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma	413
Halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma	79
Általános iskolában tanuló első évfolyamosok száma (gyógypedagógiai előkészítő osztályok tanulóival együtt)	165
8. évfolyamosok száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt)	178
A napközis tanulók (+ tanulószoba) száma az általános iskolákban (iskolaotthonos tanulókkal együtt)	853

¹¹ Aktualizálva: Szarvas Város Önkormányzatának Képviselő-testülete 448/2011.(VIII.18.) sz. határozatával

Az általános iskolai tanulók száma Szarvason 1294 fő A 6-14 éves korosztályban 1420 főt számlálnak. Más településről bejár 78 fő. Nincs adat arról, hogy mennyien mennek el. Ha mindent összevetünk, a településen létező 204 gyermek elhelyezése kétséges. Vannak ugyan akik más településeken vesznek igénybe óvodai és iskolai ellátást, pl. a 6-14 éves korosztályból Csabacsüdre jár 18 fő, Békésszentandrásra 9 fő, mégsem megnyugtatóak az adatok. Ha 1393 fő a 6-14 éves korosztályúak száma, akkor sincs információ 177 tanulórol.

A továbbiakban figyelemmel kell lennie a település illetékeseinek a (11/1994 MKM 16.§ (5) rendeletre, amely alapján az óvoda vezetője, az iskola igazgatója értesíti a gyermek lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes jegyzőt, ha olyan gyermeket, tankötelest vett fel, illetve vett át, akinek lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye nem a nevelési-oktatási intézmény székhelyén van.

A hátrányos helyzetűek száma 413 fő, arányuk az összes általános iskolai tanuló között 31,92 %. A halmozottan hátrányos helyzetűek száma a felmérés hiányossága miatt nem ad értékelhető adatot, hiszen a felmérés pontatlan, a nyilvántartás hiányos és esetleges. A jelenlegi adatok szerint ugyanis **a HH gyermekek közül 19,13 % a halmozottan hátrányos helyzetű diák. Ez nem lehet valós adat!**

A sajátos nevelés igényű diákok száma az iskolákban 85 fő a település adatlapja szerint. Azonban, ha az iskolai adatlapokon szereplő számokat vesszük alapul, akkor ez a szám 74 fő!

A halmozottan hátrányos helyzetűek számát nem mérték fel, teljes körű adatszolgáltatás nem biztosított ebben a tekintetben. **A számokat ezért nem lehet az elemzés alapjául használni**, hiszen félrevezetőek ezért csak pontatlan következtetéseket vonhatnánk le belőlük.

A településen a HH átlagarány az általános iskolákban 35,40 %. A HH gyermekek két iskolában koncentrálnak magasabb számban:

51,52 % (169 fő) - Vajda Péter Intézmény Általános Iskolájában

29,7% (101 fő) - a Szlovák Általános Iskolában

A Szent István Gyakorló Iskolában a HH-s gyermekek száma 18 fő, 30 %. Szembeötlő, hogy az Önkormányzati fenntartásban lévő két intézményegység között milyen nagy arányú a különbség HH arányban. Míg a Vajda Péter Intézmény Általános Iskolájában 51,52 % (169 fő) a HH arány, a Vajda Péter Intézmény Gimnáziumában lévő telephelyen ahol 5-8 osztályt is oktatnak, mindössze 12,8 % (15 fő) ez a szám. Ld. *A HH és HHH tanulók és az SNI diákok aránya az általános iskolai oktatásban* táblázat.

A Benka Gyula Általános Iskola és Óvoda diákjai között a városi átlagtól 7,42%-al kevesebb a HH tanuló.

Az Evangélikus Egyház Ótemplomi Egyházközössége által fenntartott iskolában országosan elismert tehetség gondozási program folyik, szeretetteljes légkör uralkodik és a pedagógusok eltökéltek a hátrányos helyzetű gyermekek iskolai sikerességének elősegítésében. Bizonytal jó eredményeket érnek el akkor is, ha tanulóik között nagyobb részben lennének HH és HHH gyermekek.

Nem rendelkezik a város olyan átgondolt és megállapodásokban rögzített együttműködési stratégiával, ami a nem önkormányzati fenntartású intézményeknek is lehetőséget adna arra, hogy bekapcsolódjanak a közoktatási intézkedések tervezésébe. Az önkormányzat rendelkezik közoktatási megállapodásokkal a Szlovák Általános Iskola, a Benka Gyula Evangélikus Általános Iskola, valamint a

Szent István Egyetem Gyakorló Általános Iskolája vonatkozásában, mely tartalmazza, hogy az intézmény a tanulók felvétele során nem tehet különbséget a tanulók között származási, nemzetiségi, faji, vallási alapon.

Fontos és szükséges a későbbiekben az iskolákkal kötött megállapodások felülvizsgálata.

A HH és HHH tanulókés az SNI diákok aránya az általános iskolai oktatásban¹²

Fenntartó	Intézmény neve	OM azonosító	Összes általános iskolai tanuló / fő	HH	%	HHH	%	SNI	%
Ótemplomi Evangelikus Egyházközösség	Benka Gyula Evangelikus Általános Iskola	028287	449	110	24,5	19	4,2	12	2,7
Szent István Egyetem	Gyakorló Általános Iskola	028106	60	18	30	4	6,66	2	3,3
Országos Szlovák Önkormányzat	Szlovák Általános Iskola	200417	340	101	29,7	14	4,12	5	1,47
Szarvas Város Önkormányzata	Vajda Péter Intézmény Általános Iskola	028425	328	169	51,52	40	12,19	52	15,8
	Gimnázium 5.-8. osztály ált. isk.	028425	117	15	12,8	2	1,7	3	2,5
Összesen:			1294	413	31,92	79	6,1	74	5,72

¹² Aktualizálva: Szarvas Város Önkormányzatának Képviselő-testülete 448/2011.(VIII.18.) sz. határozatával

Probléma:

- a halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolások nyilvántartása pontatlan
- nem hívható le az integrációs és/vagy képesség-kibontakoztató támogatás
- egyenlőtlen a HH és HHH gyermekek elosztása az iskolák között
- nem jelenik meg a tervezésben a preventív szemlélet
- nehezen tervezhetők a közoktatási esélyegyenlőséget, a humán erőforrás fejlesztését érintő intézkedések

4. A HH és HHH arány kiegyenlítetttsége a párhuzamos osztályokban¹³

A párhuzamos osztályokban a HH tanulók aránya 25%-nál kisebb mértékben tér el az osztályokban, azonban az 1. és a 8. osztályban az arány kiegyenlítetlen.

A HHH gyermekek aránya a jelenlegi adatok hiányossága miatt nem állapítható meg pontosan, de valószínűsíthető, hogy az aránytalanság akkor is kimutatható, ha a teljes körű HHH felmérés megtörténik.

Az osztályszervezés a jelenlegi formájában csak bizonyos osztályokba koncentrálja magasabb arányban a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű diákokat.

A telephelyek között is kimutatható a szegregáció.

Az Általános Iskolában (Fő tér 3.) a HH 50,44 % a HHH arány 12,2% az SNI-sek aránya pedig 13,7%.

A Vajda Péter – a 8 évfolyamos gimnázium általános iskolájában az előzőekhez képest alig van hátrányos helyzetű diák, halmozottan hátrányos helyzetű pedig csak elvétve akad: HH 12,8% HHH 1,7%, SNI 2,5 %.

A gimnázium 5-8. évfolyamára a felvétel szülői jelentkezés és tanulmányi eredmény alapján történik, az intézmény évfolyamonként egy osztályt indít. A jelentkezésekről az iskolák (ahová 4. évfolyamon járnak) általában nem tudnak, de évek óta a 8. évfolyamos gimnáziumba annyi gyermek jelentkezik, hogy az egy osztály el tudják indítani és nem utasítanak el senkit.

Az Önkormányzat ebbe a folyamatba csak felvilágosítással, összehangolt, preventív szemléletű komplex megközelítésű programokkal tud beavatkozni. Ilyen programok bevezetését tervezik.

A beiratkozás a város minden intézményében ugyanazon időpontban történik, minden évben az önkormányzat által meghatározott időpontban, Szarvas Város Önkormányzata által fenntartott intézményben egy gyermek felvétele sem kerül elutasításra.

A Benka Gyula Evangélikus Általános Iskola osztályaiban nem látható egyenetlenség a HH és HHH arányok között. Előfordul ugyan, hogy a számuk egyik vagy másik osztályban pár fővel több, de nem állapítható meg a szegregáció.

A Szlovák Általános Iskolában a diákok 29,7%-a azaz 101 tanuló hátrányos helyzetű. A halmozottan hátrányos helyzetűek száma 14 fő, ami az összes tanuló 3,2 %-a. Más településekről 34 fő jár az iskolába. Külterületről bejárók száma 62 fő.

¹³ Kiegészítette: Szarvas Város Önkormányzatának Képviselő-testülete 448/2011.(VIII.18.) sz. határozatával

A HH és HHH tanulók és az SNI diákok száma, aránya az általános iskolai oktatásban¹⁴

Tagintézmény	Osztály ¹⁵ (évf. és betűjele) vagy óvodai csoport (foka és neve)	gyermek-, tanulólétszám az osztályban, csoportban					Oszályszervezés módja (csak általános iskola) (jelölje X-szel)			Magántanulók száma	Magántanulók aránya
		Összesen	HH	%	HHH	SNI	Normál (általános) tanterv	Emelt szintű oktatás és/vagy két tanítási nyelvű iskolai oktatás			
								Gyógypedagógiai tagozat			
Vajda Péter Intézmény Általános Iskolája	1.a	10	8	80	3	1		x			
	1.b.	14	7	50	2	0		x			
	2.a.	24	13	54,16	3	2		x			
	3.a.	19	10	52,63	1	2		x			
	3.b.	19	7	36,84	1	1		x			
	4.a.	20	14	70	2	1		x			
	4.b.	25	14	56	1	1		x			
	5.a.	15	11	73,33	5	4		x			
	5.b.	26	13	50	2	0		x			
	6.a.	25	11	44	3	1		x			
	6.b.	25	10	40	4	2		x			

¹⁴ Aktualizálva: Szarvas Város Önkormányzatának Képviselő-testülete 448/2011.(VIII.18.) sz. határozatával

¹⁵ Amennyiben egy osztályban különböző osztályfokon tanuló gyerekek összevont oktatása folyik, kérjük, hogy jelölje ezt is egy sorban. Pl. 1-2-3. A vegyes óvodai csoportot is kérjük jelölni, pl.:

7.a.	28	11	39,28	3	4	x	1	3,6%
7.b.	24	11	45,83	4	6	x	2	8,3%
8.a.	25	8	32	2	2	x		
8.b.	21	14	66,67	3	2	x		
Speciális 6-8	9	7	77,78	1	8	x	2	22,2%
5.j.	29	4	13,7	-	1	x		
6.j.	31	6	19,3	1	3,2	x		
7.j.	24	3	12,5	-	-	x		
8.j.	33	2	6	1	2	x		
Vajda Péter Intézmény 8 évfolyamos gimnázium								

A fenntartó elvárása a Vajda Péter Intézmény Általános Iskolája vonatkozásában „az esélyegyenlőség” figyelembe vételével az „integrált” és „inklúzív” iskolai feladatellátás. Ezért az intézmény 2006. szeptember 1. napjától integrált nevelést valósít meg kéttanítós modell segítségével az alsó tagozaton.

Az intézmény integrációs pedagógiája

Az integratív pedagógia – SNI-s és nem SNI-s – a gyermekek együttnevelését foglalja magába, amely nem fogad el semmilyen megkülönböztetést. A nevelés és oktatás a többi tanulóval együtt azonos osztályban, csoportban folyik differenciáltan.

- **Pedagógiai feltételek:**

- *Tanulócsoport mérete:*

Azokban a tanulócsoportokban ahol integrált nevelés folyik az SNI-s és nem SNI-s tanulók arányát a 11/1994 MKM rendelet 39 E1§ C pontja határozza meg.

Az SNI-s gyermekek a csoport és osztálylétszám kialakításakor 2-nek ill. 3-nak számíthatók be, a sérülés fokának megfelelően, a TKVSZRB szakvéleménye alapján.

- *Kéttanítós modell:*

Az alsó tagozatos integrált osztályban tanítási órán az osztálytanítón, kívül az SNI-s és nem SNI-s gyermekekkel egyaránt gyermekekkel gyógypedagógus vagy szakirányú végzettséggel rendelkező fejlesztő pedagógus foglalkozik, a tanuló sérülésének megfelelően. A felső tagozatos integrált osztályokban tanítási órákon csoportbontást alkalmaznak, szükség esetén gyógypedagógusok alkalmazásával. A tanítás a két pedagógus összehangolt munkáján alapszik. A tanórán a tananyag követelmény szerinti feldolgozása történik. A pedagógusok közösen döntenek a megfelelő tanulási technikák, stratégiák alkalmazásáról, ellenőrzési módokról, a leoptimalisabb tanulási stílusról, munkaformáról, az eszközökről, segítségnyújtásról, értékelésről.

Az integrációs feladatokat napi, illetve heti tervezési konzultációk előzik meg, amelyben a két pedagógus egyenrangú. A kéttanáros modell megvalósításának heti időkeretét a tantárgyfelosztás készítésekor felülvizsgáljuk, és a szakmai team (igazgató, gyógypedagógus, pedagógus) a gyermek sérülésének mértéke alapján dönt.

- *Tanulás szervezése:*

Az együttnevelés eredményessége érdekében fontos a tanulásra vonatkozó pedagógiai eszközök, módszerek, eljárások változatos használata a módszertani rugalmasság.

A tanulók társaikkal kooperálva saját fejlettségi szintjüknek megfelelően ugyanazon a komplex feladaton, de más-más részfeladattal tevékenykednek a többiekkel.

A tanulás szervezésénél előtérbe kerül:

- az individualizálás
- belső differenciálás
- kooperáció
- közös tárgyon való munkálkodás

A tantárgyi követelményeket a gyermek egyéni képességeihez, fejlődési szintjének megfelelően kell megvalósítani. Amennyiben a tanuló az adott tantárgyból a TKVSZRB szakvéleménye alapján értékelhető, az értékelés is ennek alapján történik. Amennyiben a TKVSZRB szakvéleménye alapján felmentett az osztályozás alól, a szakvéleményében foglaltaknak megfelelően kell eljárni.

A tanulás eredményessége a kollégák feltétel nélküli együttműködésén alapszik.

- *Tan eszközök:*

A taneszközök kiválasztása a tanulók képességeitől, akadályaitól függ a TKVSZRB szakvéleménye alapján.

A gyermekek tankönyveit, segédeszközeit, szemléltetőeszközeit, terápiás eszközeit sérülés-specifikusan kell kiválasztani, figyelembe véve azt, hogy az ép és tehetséges gyermeket ne gátoljuk a tanulási folyamatban, hanem képességének megfelelően tehetségét gondozzuk.

- *Team munka:*
A kéttanítós modellben dolgozó pedagógusok alkotnak egy **munkacsoportot**, akik napi szakmai kapcsolatban állnak egymással.
Az azonos évfolyamon dolgozó munkacsoportok alkotják az **évfolyamon team-eket**, akik szükség szerinti gyakorisággal szakmai konzultációkat tartanak.
Az évfolyam team-ek alkotják az **intézményi integrációs munkaközösséget**, akik szükség szerinti rendszerességgel szakmai fórumokat szerveznek.
Az integrációs munkaközösség tagjai konzultálnak lehetőség szerint saját szaktanácsadóinkkal (pszichológus, logopédus, terapeuták).
- *Szülők szerepe:*
A nevelés-oktatás eredményességében, a szülők szerepe óriási jelentőségű. Törekszünk arra, hogy most az integrációs folyamat elején jó kapcsolatot alakítsunk ki a szülőkkel.
El kell érni, hogy a szülők feltétlenül bízzanak a pedagógusban. Elengedhetetlen a rendszeres tájékoztatás, amely különösen indokolt. Szöveges értékelés a fogadóórán történhet, melyre a szülő hetente igényt tarthat.

Integráció kompetenciaalapú oktatási programcsomag alkalmazásával

A programcsomagok alkalmazása az óvoda mellett az általános iskolában három területen került bevezetésre: szövegértés-szövegalkotás (felsőben: olvasás-szövegértés), matematika, szociális-életvitel kompetencia területeken. A szociális-életviteli kompetencia két alapvető eleme, hogy egyrészt segítse az ember belső harmóniáját és bizalmát, hitét abban, hogy képes a társas környezetben eligazodni, és arra hatást gyakorolni, a másik pedig olyan attitűd-és képesség csoport, amely társas környezetben eredményes viselkedésminták elsajátítását és gyakorlását segíti.

A programcsomag témakörei 1-6. évfolyamon: az én dimenziói, én és a másik, én és a világ- az ember környezete, 7-12. évfolyamon: toleranciára nevelés, felkészülés a felnőtt szerepekre, polgár a demokráciában.

Néhány várható eredmény a program alkalmazásával: önismeret, motiváltság növekszik, önállóság fejlődik, megváltozhat a „mássághoz való viszonyuk, konfliktusmegoldásban tapasztalatokat szerzenek, együttműködési képességük növekszik, képessé válnak a segítségnyújtásra a segítség elfogadására... stb.

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek problémáját csupán a sajátos nevelési igényűek integrációját célzó program nem oldja meg.

Probléma:

- a HHH tanulók felmérése nem teljes körű
- A Vajda Péter Intézmény Általános Iskolájában koncentrálnak magasabb arányban a HH gyermekek, valószínűsíthető, hogy ez a HHH arányok ismerete után velük kapcsolatban is megállapítható
- az iskolák között eltérnek a HH és a HHH arányok is

Az Önkormányzat szándéka:

- teljes körűen felmérni a HHH gyermekek arányát, a nyilatkozatok megküldése az érintett iskoláknak
- átgondolni a felmérések tükrében, hogy milyen támogatásokat (integrációs, képességkibontakoztató) vehetnének igénybe

- bevezetni az Integrációs Pedagógiai Rendszert, amelyre most a TÁMOP-3.3.2-08/2-2008-0045. sz. „Esélyegyenlőségi programok megvalósítása a szarvasi közoktatásban” című pályázat keretén belül lehetőség nyílik
- **egyenletesebb HH és HHH elosztásra törekedni az iskolák és osztályok között, akár körzetek bevezetésével is**
- pályázati forrásokat igényelni a pedagógusok mentálhigiénés képzésére és gondozására

5. Infrastruktúra az egyes feladatellátási helyeken (darabszám)¹⁶

Amennyiben szükséges, a táblázat tetszőleges számú sorral bővíthető

Feladatellátási hely (megnevezése)	építés vagy legutóbbi felújítás éve	logopédiai foglalkoztató, egyéni fejlesztő szoba	nyelvi labor	szükség - tanterem	számítás-technikai szaktanterem	számítógép (min. P4 szintű)	tornaterem	vízöblítéses WC	étkező vagy ebédlő
Vajda P. u. 20.	2003	-	-	-	6	184	1	72	1
Kossuth 5-7.	1998	-	-	-	2	80	-	22	-
Vasút 68.	-	-	-	-	1	25	-	6	-
Fő tér 3.	2010	3	-	-	1	30	1	24	-
Kossuth u. 43	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kossuth u. 66.	2010	1	-	-	-	2	-	8	2
Dózsa u. 24.	2010	-	-	-	-	1	-	5	-
Zöldpázsit u. 4/1	2002	1	-	-	-	1	-	4	-

Az infrastrukturális háttér is figyelemre méltó különbségeket tartalmaz. A Vajda Péter u. 20., Fő tér 3., Kossuth u. 66., Dózsa Gy. u. 24. számú épületekben az infrastruktúra megfelelő, az épületek felújítottak, viszont a Vasút u. 68., Kossuth u. 5-7. szám alatti épületek infrastruktúrája elavult, teljes felújításra szorul. Sem ebédlője, sem tornaterme nincs. A Zöldpázsit út 4/1. óvodai épület szintén felújításra szorul.

A fenntartó Önkormányzat terve:

- Továbbra is biztosítani az integrált nevelést az intézményekben
- Feladatellátási helyek felújítása, korszerűsítése

A Benka Gyula Evangélikus Általános Iskola 12 SNI tanulója integráltan nevelik. Óraadó pedagógusok segítségével folyik az oktatásuk. Az iskolában logopédiai szoba, fejlesztő szoba nincs. Heti 4 órában foglalkozik logopédus a gyerekekkel.

A Szlovák Általános Iskolában a 5 fő SNI tanulót integráltan nevelik. Az intézményi fejlesztő pedagógus a számára kialakított fejlesztő teremben foglalkozik velük, a tárgyi feltételeket fokozatosan bővíti a vezetés. A logopédus szerződés alapján jár az ellátandó gyermekekhez. A foglalkozások a logopédiai teremben folynak.

¹⁶ Aktualizálva: Szarvas Város Önkormányzatának Képviselő-testülete 448/2011.(VIII.18.) sz. határozatával

6. Lemorzsolódás ARÁNYA az intézményben¹⁷

Vajda Péter Intézmény Általános Iskolája

	Évfolyamismétlők aránya (%)		Magántanulók aránya (%)		Az előző tanévben 250 óránál többet hiányzó tanulók aránya (%)	
	összlétszám mon belül	HH / HHH-tanulók körében	összlétszám mon belül	HH / HHH-tanulók körében	összlétszám mon belül	HH / HHH-tanulók körében
2003/2004	4,1	1/0	1	0,9/0	0,1	0,1/0
2004/2005	3,9	1/0	0,8	0,2/0	0,1	0,1/0
2005/2006	4,5	1,1/0	0,4	0,3/0	0,3	0,1/0
2006/2007	3,5	0,9/0	0,4	0,4/0	0,2	0,1/0
2007/2008	5,8	0,75/0,2	0,4	0,4/0,4	1,04	1,04/0,8
2008/2009 (tervezett)	1,5	0,8/0,3	1	1/0,8	1,74	1,74/1,1
2009/2010	3	25/20	2	8/10	0,3	0/0
2010/2011	5,9	11,2/2,5	1,49	2,95/0	1,79	3,55/0
országos átlag 2005/2006	2,11%		0,61%		0,37%	

Benka Gyula Evangélikus Általános Iskola

	Évfolyamismétlők aránya (%)		Magántanulók aránya (%)		Az előző tanévben 250 óránál többet hiányzó tanulók aránya (%)	
	összlétszám mon belül	HH / HHH-tanulók körében	összlétszám mon belül	HH / HHH-tanulók körében	összlétszám mon belül	HH / HHH-tanulók körében
2003/2004	0,005	0,005	0,002	0,002	-	-
2004/2005	-	-	0,007	0,007	-	-
2005/2006	-	-	0,005	0,005	-	-
2006/2007	-	-	-	-	-	-
2007/2008	0,002	0,002	0,005	0,005	0	0
2008/2009	0,002	0,002	0,005	0,005	0	0
209/2010	0,002	0,002	0,002	0,002	0	0
2010/2011	0,002	0,002	0,007	0	0,002	0,002
országos átlag 2005/2006	2,11%		0,61%		0,37%	

¹⁷ Aktualizálva: Szarvas Város Önkormányzatának Képviselő-testülete 448/2011.(VIII.18.) sz. határozatával

Az évfolyamismétlők száma a Vajda Péter Intézmény általános iskolájában meghaladja az országos átlagot, de erre az évre ennek a folyamatnak a megállítását tervezik. A magántanulók aránya és a hiányzók aránya az országos átlag alatt marad.

A Benka Gyula Evangélikus Általános Iskolában az évismétlők és magántanulók számaránya elenyésző.

A Szlovák Általános Iskolában a lemorzsolódás nem jellemző. Évismétlő tanuló a vizsgált tanévekben 1 tanuló volt, 250 óránál többet egy tanuló sem hiányzott.

7. Továbbtanulási mutatók¹⁸

*A végzősök hány százaléka tanult tovább az egyes iskolatípusokban?
(Vajda Péter Intézmény Általános Iskolájából középiskolába)*

	Gimnázium (%)		Szakközépiskola (érettségít adó képzés) (%)		Szakiskolai képzés (%)		Speciális szakiskola (%)		Nem tanult tovább (%)	
	összlét számon belül	HH / HHH-tanulók körében	összlét számon belül	HH / HHH-tanulók körében	összlét számon belül	HH / HHH-tanulók körében	összlét számon belül	HH / HHH-tanulók körében	összlét számon belül	HH / HHH-tanulók körében
2003/2004	52	0/0	31	3/0	17	10/2	-	-	-	-
2004/2005	25	0/0	57	3/0	18	11/4	-	-	-	-
2005/2006	30	1/0	44	4/0	26	14/4	-	-	-	-
2006/2007	33	1/0	40	4/0	27	15/5	-	-	-	-
2007/2008 (tervezett)	33	1/0	35	5/1	32	17/7	-	-	-	-
2008/2009 (tervezett)	30	1/0	35	5/1	35	21/4	-	-	-	-
2009/2010	20	10/0	45	20/0	33	70/66	2	0/33	0	0/0
2010/2011	16	0/0	43	31.81/40	41	70/75	-	-	-	-
országos átlag 2005/2006	36,6%		43,1%		19,0%		1,3%			

Szembeötlő a táblázat adatait figyelve, hogy a HH és HHH tanulók elenyésző számban választják az érettségít adó képzéseket.

Az ismert adatok és információk szerint nincs szervezett törekvés arra, hogy a tanulókat a továbbtanulási és pályaválasztási döntésükben befolyásolják és az érettségít adó képzések felé irányítsák, de szükség van annak figyelemmel követésére, hogy a gyermek képességeinek megfelelő iskolát válasszon, sokan nem tudják felmérni megfelelően ezt. A szolgáltatást biztosító Többcélú Társulás programja nem terjed ki arra, hogy a kiemelt célcsoporttal külön foglalkozzanak. A Pedagógiai Szakszolgálat valamennyi 7.-es szülőt megkeres és ha a szülő aláírja a nyilatkozatot többlépcsőben végzi a pályaválasztási tanácsadást.

A TÁMOP-3.3.2-08/2-2008-0045. sz. „Esélyegyenlőségi programok megvalósítása a szarvasi közoktatásban” című pályázat segítségével pályaeorientációs foglalkozásokat tartottunk a továbbtanulás elősegítése céljából, amelyek órarendi óránként is bevezetésre kerültek.

¹⁸ Aktualizálva: Szarvas Város Önkormányzatának Képviselő-testülete 448/2011.(VIII.18.) sz. határozatával

(Fentiekben leírtak szerint az intézmény átszervezés egyik oka, hogy a tanulók a képességeiknek megfelelő képzésben vegyenek részt, természetesen ez még a jelenlegi adatokból nem látható, hiszen ez egy folyamat, amelynek eredményei csak néhány év múlva látható reményeink szerint)
Fontos, hogy a későbbiekben legyenek a HH és HHH tanulók továbbtanulásának irányát befolyásoló programok!

A Fenntartó szándéka:

- olyan megállapodást kötni a szolgáltató Többcélú Társulással, amely részletesen kifejti az elvárásokat a továbbtanulás tekintetében
- szervezett továbbtanulási és pályaválasztási programokat bevezetni az általános iskola 6. osztályától kezdve, együttműködve a Munkaügyi Kirendeltség és a munkaerőpiaci programokban érdekelt civil szervezetekkel
- pályázati forrásokat igényelni a programok finanszírozására

A Benka Gyula Evangélikus Általános Iskola 58 tanulója közül 33 fő (57%) gimnáziumban, 19 fő (33%) szakközépiskolában, 6 fő (10%) szakiskolában tanulnak tovább.

A Szlovák Általános Iskola is kiemelt feladatnak tartja a továbbtanulók segítségét. Igénybe veszik a mind a középiskolák tanárainak, mind pedig a diákjainak személyes ismertetőjét, illetve minden évben részt vesznek a Munkaügyi Központ Továbbtanulási börzével egybekötött programján Békéscsabán. Az iskola 41 végzős tanulója közül 20 fő (49%) gimnáziumba, 18 fő (44%) szakközépiskolába, 3 fő (7%) szakiskolába nyertek felvételt a 2010/2011-es tanévben.

8. Tanórán és iskolán kívüli programokon való részvétel az általános iskolai oktatásban¹⁹

A tanulók hány százaléka vett/vesz részt az alábbi programokban?

Vajda Péter Intézmény Általános Iskolája

Programok	Létszám						tervezett létszám	
	2005/2006		2006/2007		2007/2008		2008/2009	
	Összlét- számon belül	HH / HHH tanulók körében	Összlét- számon belül	HH / HHH tanulók körében	Összlét- számon belül	HH / HHH tanulók körében	Összlét- számon belül	HH / HHH tanulók körében
Alapfokú művészet- oktatás	18	3	18	3	21	3	22	3
Kisebbségi program	0	0	1	1	3,5	3,5	3,8	3,8
Napközi	63	13	61	14	61	15	60	17
Szakkör	42	1	40	1	40	1,5	40	1,2
Iskolai nyári tábor	55	5	53	4	51	3	50	3
Erdei iskola	5	0,8	5	0,8	5	0,8	5	0,

¹⁹ Aktualizálva: Szarvas Város Önkormányzatának Képviselő-testülete 448/2011.(VIII.18.) sz. határozatával

Programok	Létszám							
	2009/2010		2010/2011					
	Összlét- számon belül	HH / HHH tanulók körében	Összlét- számon belül	HH / HHH tanulók körében				
Alapfokú művészet- oktatás	15	5/0	58	2/0				
Kisebbségi program	0	0/0	0	0/0				
Tanulószoba	0	0/0	116	57/18				
Szakkör	40	12/4	52	11/0				
Iskolai nyári tábor	55	21/10	57	41				
Erdei iskola	0	0	0	0				

Az intézményben nincs pl: központilag bevezetett kisebbségi program, az iskola elmondása szerint itt ők olyan pl: tanórán kívüli vagy esetleg szabadidős programok megszervezésére gondoltak, amelyeken a kisebbségi tanulók is részt vesznek (pl: farsang)

Az iskola tanulói közül rendkívül kevesen vesznek részt a tanórán kívüli programokban azok közül, akik hátrányos, vagy halmozottan hátrányos helyzetűek.

A napközit is csak a HH és HHH gyermekek kevesebb mint egyötöde veszi igénybe és ez az arány az utóbbi években tapasztalható javulást jelzi, hiszen pár éve még csak alig 10% volt!

A szakkörök esetében teljesen érthetetlen módon kevesebb számú résztvevőt terveznek a következő évekre a HH és HHH tanulók körében. A nyári tábor esetében sem terveznek többet, csupán ugyanazt a létszámot és arányt akarják tartani, mint ebben a tanévben volt.

Az alapfokú művészetoktatásban még a nem HH tanulók körében is igen alacsony a részvételi arány az iskola diákjai közül. A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetűek részvételi aránya az utóbbi éveket vizsgálva tartósan csupán 3%. Ez rendkívül alacsony szám!

Probléma:

- a diákok nagyon alacsony arányban veszik igénybe a tanórán kívüli programokat
- a résztvevők között a HH és HHH gyermekek aránya példátlanul alacsony
- az iskola terveiben a legtöbb iskolán kívüli program tekintetében nem ezeknek az arányoknak javítása szerepel, hanem az, hogy a jelenlegi arányokat megtartsák vagy csökkentésük

Az Önkormányzat szándéka:

- megvizsgálni, hogy miért ilyen alacsony számban veszik igénybe a diákok az iskolán kívüli lehetőségeket
- kidolgozni egy olyan hosszú távú részletes elképzelést, amely biztosítja a HH és HHH gyermekek magasabb reprezentációját a tanórán kívüli programokban

A napközibe járók száma évről évre emelkedik néhány százalékkal. Érdekes, hogy szakkörökre 2005/2006-ban még 64%-a járt a tanulóknak, majd volt néhány év hanyatlás, most pedig újra többen veszik igénybe ezt az iskolán kívüli szolgáltatást, jelenleg a diákok 54,1%-a.

A tanulók hány százaléka vett/vesz részt az alábbi programokban?

Vajda Péter Intézményben Általános Iskolája

Programok	Létszám						tervezett létszám	
	2005/2006		2006/2007		2007/2008		2008/2009	
	Összlét- számon belül	HH/ HHH tanulók körében	Összlét- számon belül	HH / HHH tanulók körében	Összlét- számon belül	HH / HHH tanulók körében	Összlét- számon belül	HH / HHH tanulók körében
Útravaló Program	2,46	0,96/0,51	2,87	0,87/0,64	3,5	2,5/1,4	3,6	2,6/1,5
Arany János Program	-	-	-	-	0,2	-	0,2	-
Tanoda	5	5	6,5	6,5	-	-	-	-
Egyéb	-	-	-	-	-	-	-	-

Programok	Létszám							
	2009/2010		2010/2011					
	Összlét- számon belül	HH/ HHH tanulók körében	Összlét- számon belül	HH / HHH tanulók körében				
Útravaló Program	0	0/0	0	0/0				
Arany János Program	0	0/0	0	0/0				
Tanoda	20	8/12	31	31/8				
Egyéb	-	-	-	-				

Az Arany János Tehetséggondozó Program a HH gyermekeket fogadja be, a részvétel az összlétszámon belül eddig is elenyésző volt, de az adatok alapján a 2010/2011-es tanévben egy diák sem vette igénybe a programot.

Az Útravaló Programokban való részvétel is nagyon alacsony!

A HEFOP pályázat keretében három hetes nyári program valósulhatott meg 2007/2008 tanév nyári szünetében.

Egyéb iskolán kívüli program, ami a tanulók iskolai sikerességét elősegíthetné, nincsen.

A Cherbo Csodaszarvas Tanoda néven létrehozott oktatási intézmény a városban nagy számban élő roma származású gyermekek felemelkedését hivatott szolgálni.

Probléma:

- nem használják ki a településen azokat az állami támogatásokat, amelyeket a HH és HHH diákok kaphatnának

**Tanórán kívüli programokon való részvétel az általános iskolai oktatásban :
Benka Gyula Evangélikus Általános Iskola**

Programok	Létszám						tervezett létszám	
	2005/2006		2006/2007		2007/2008		2008/2009	
	Összlét- számon belül	HH / HHH tanulók körében	Összlét- számon belül	HH / HHH tanulók körében	Összlét- számon belül	HH / HHH tanulók körében	Összlét- számon belül	HH / HHH tanulók körében
Alapfokú művészet- oktatás	18	7	19	6,8	18,7	8	20	8
Kisebbségi program	-	-	-	-	-	-	-	-
Napközi	76	24	77,7	19	71	21	73,6	22,5
Szakkör	64	13	37	17	38,6	18,7	40	20
Iskolai nyári tábor	17,7	6,6	14,9	5,7	16	7	20	10,6
Erdei iskola	8,8	3,3	9	4,5	9	3,5	11,8	5,9

Programok	Létszám							
	2009/2010		2010/2011					
	Összlét- számon belül	HH / HHH tanulók körében	Összlét- számon belül	HH / HHH tanulók körében				
Alapfokú művészet- oktatás	18,9	9	20,9	7,8				
Kisebbségi program	0	0	1,3	1,3				
Napközi	71,8	20,9	73,7	23,1				
Szakkör	39,2	21	40,6	21,9				
Iskolai nyári tábor	24,1	12,7	24,6	12,3				
Erdei iskola	8,9	3,9	9,1	4,1				

A Benka Gyula Evangélikus Általános Iskola diákjainak jelenleg 20,9%-a vesz részt alapfokú művészetoktatásban. Az iskola által nyújtott információk szerint a HH és HHH tanulóknak mindössze 7,8%-a veszi igénybe ezt a tanórán kívüli programot. Kisebbségi program az iskolában nincs. Napközibe a gyerekek közel háromnegyede (73,7%), a HH és HHH diákok egyötöde (23,1%) jár. Szakkörökre is jóval kevesebben járnak a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók közül. Az iskolai nyári tábort a HH és HHH gyerekek közül csak fele annyian veszik igénybe, mint az iskola átlaga (12,3%) Az erdei iskola vonatkozásában az arányok ennél is alacsonyabbak. Idén az összlétszám 9,1%-a, a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek csupán 4,1%-a.

A Szlovák Általános Iskolában a tanulók 24%-a vesz részt művészetoktatásban. A hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek az iskolai kerámia szakkörön, furulya, citera, harmonika és drámaszakkörökön vesznek részt. Ezek a szakkörök teljes mértékben térítésmentesek.

9. Kompetencia mérések eredményei²⁰

Kompetenciamérésekben HH és HHH eredményekben 14 ponttal maradnak el az országos átlagtól 2006-ban szövegértésből a 6. osztályban 17, a 8. osztályban viszont 12 ponttal meghaladják az eredmények az országos átlagot.

A 2010-es kompetenciamérés skáláit módosították, ezért az adatok az előző évekhez képest eltérőek.

Vajda Péter Intézmény

Országos kompetenciamérés eredménye	2004		2006		2007		2008	
	Iskola átlaga	Országos átlag	Iskola átlaga	Országos átlag	Iskola átlaga	Országos átlag	Iskola átlaga	Országos átlag
Szövegértés								
6. évfolyam	494	509	498	512	495	-	487	519
8. évfolyam	476	500	509	497	480	-	498	497
10. évfolyam	486	499	491	501	-	-	-	-
Matematika								
6. évfolyam	490	505	484	493	-	-	494	499
8. évfolyam	482	500	514	511	510	-	497	487
10. évfolyam	468	497	470	499	474	-	-	-

Országos kompetenciamérés eredménye	2009		2010					
	Iskola átlaga	Országos átlag	Iskola átlaga	Országos átlag				
Szövegértés								
6. évfolyam	496	513	1429	1483				
8. évfolyam	513	502	1579	1583				
10. évfolyam	477	496	1564	1620				
Matematika								
6. évfolyam	467	489	1430	1498				
8. évfolyam	517	484	1582	1622				
10. évfolyam	474	496	1570	1613				

²⁰ Aktualizálva: Szarvas Város Önkormányzatának Képviselő-testülete 448/2011.(VIII.18.) sz. határozatával

Benka Gyula Evangélikus Általános Iskola

Országos kompetenciamérés eredménye	2004		2006		2007		2008	
	Iskola átlaga	Országos átlag	Iskola átlaga	Országos átlag	Iskola átlaga	Országos átlag	Iskola átlaga	Országos átlag
Szövegértés								
6. évfolyam	568	509	514	512	-	-	531	519
8. évfolyam	518	500	511	479	499	-	513	497
10. évfolyam	-	-	-	-	-	-	-	-
Matematika								
6. évfolyam	520	505	497	493	-	-	617	499
8. évfolyam	525	500	518	494	575	-	505	487
10. évfolyam	-	-	-	-	-	-	-	-
2009								
2010								
Országos kompetenciamérés eredménye	Iskola átlaga	Országos átlag	Iskola átlaga	Országos átlag				
Szövegértés								
6. évfolyam	516	513	1436	1483				
8. évfolyam	480	484	1564	1583				
Matematika								
6. évfolyam	511	489	1423	1498				
8. évfolyam	476	502	1704	1622				

A Szlovák Általános Iskolában végzett kompetenciamérések alapján megállapítható, hogy az iskolában tanulók képességeloszlása az országos minimum alatti értéktől az országos maximum feletti értékig mozog minden évben. A nagy képességeloszlási különbség tükrözi az osztályok vegyes összetételét. A szegregációs becslés alapján az iskola tanulóinak teljesítménye a hasonló helyzetű iskolák szintjének megfelelő, a prognosztizált eredményt felülről közelíti meg.

10. Módszertani képzettség az intézményben²¹

Az intézmény pedagógusai részt vettek-e az elmúlt három évben az alábbi pedagógiai módszertani képzésen (legalább 30 órás képzés)

Módszertani terület	Résztevő főállású pedagógusok
Hatékony együttnevelés az iskolában - IPR képzés	17
Egyéni haladási ütemet segítő differenciált tanulásszervezés	3
Kooperatív tanulás	17
Projektpedagógia	0
Drámapedagógia	0
Együttnevelés elmélete (integráló nevelés) és gyakorlata	17
Tevékenységek központú pedagógiák	0
Hatékony tanuló megismerési és segítő technikák, a pedagógiai diagnózis alkalmazási lehetőségei	3
„Tanulás, tanítása” (pályázat keretében helyi szervezés)	0
Pályaorientáció (pályázat keretében helyi szervezés)	0
Közoktatás-vezetői képzés	1
Minőségirányítási szakember képzés	3
Katasztrófavédelmi képzés	1

Az iskola 185 pedagógusából 17-en végeztek Hatékony együttnevelés az iskolában - IPR képzést, ugyanannyian vettek részt Kooperatív tanulás és együttnevelés elmélete (integráló nevelés) és gyakorlata címmel pedagógiai-módszertani képzésen. (Ez az adat csak az általános iskola pedagógusaira vonatkoznak, tehát nem 185 fő hanem 41 fő pedagógus a kiinduló helyzet)

A 2006/2007-es tanévben valamint a 2007/2008-as tanévben történt DIFER, PPL és TOKEN bemeneti mérés illetve az elmúlt tanévben kimeneti mérés az első évfolyamon:

DIFER

- 7 elemi alapképesség fejlettségét méri,
 - írásmozgás
 - beszédhanghallás
 - relációs szókinccs
 - elemi számolás
 - tapasztalati következtetés
 - tapasztalati összefüggés mutatói
 - szocialitásmelyek a személyiségfejlődés és az iskolai tanulás szempontjából kritikus jelentőségűnek bizonyulnak.
 - A hét alapképesség % pontba megadott átlaga a DIFER index, amely megmutathatja, hogy a gyermek milyen mértékben birtokolja ezt, és egyben rámutat arra is, hogy a 100% ponthoz képest mennyit kell még fejlődnie.
- Eredmények: 65%-ról 81%-ra (1.a osztály)
69%-ról 80%-ra (1.b osztály)

²¹ Aktualizálva: Szarvas Város Önkormányzatának Képviselő-testülete 448/2011.(VIII.18.) sz. határozatával

Jelentős fejlődés tapasztalható, de még mindig jelentősen az országos átlag (83%) alatt van az osztályok átlaga.

PPL

- A nyelveljődési szűrővizsgálat mérésére alkalmas, melyben
 - névutó használatot,
 - helyragok pontos használatát valamint
 - a főnevek toldalékolását (többes szám, tárgy) térképezzük fel.

Eredmények: 58%-ról 79%-ra emelkedett, ami átlagban 21%-os fejlődést mutat, azonban az egyes gyermekek között igen eltérő a fejlődés mértéke a szélsőséges értékek : 40% és 7%

TOKEN

- öt szubtesztből áll:
 - első négy szubteszt azonos típusú fokozatosan hosszabbodó utasításokat tartalmaz és növekszik a megtartandó szempontok száma. Megbízható képet ad a tanulók figyelemkoncentrációjáról, az emlékezetük terjedelmének mértékéről, valamint a több szempont együttes megtartásának képességéről.
 - az V. szubteszt a különböző nyelvi szerkezetek értelmezését, ragok, jelek pontos megértését méri.

Eredmények: 78%-ról 84%-ra emelkedett, ami 6%-os fejlődést mutat.

Egyes tanulóknál megfigyelhető, hogy a PPL mérésnél kicsi fejlődés tapasztalható viszont a TOKEN mérésben 21%-os fejlődés van.

A hozzáadott érték szemmel látható, viszont gyermekeként és képességeként eltérő a gyermekek fejlődése. Azonban a fenti mérések segítséget adnak a pedagógusoknak, hogy egy-egy tanulónál, mely terület szorul további fejlesztésre.

Tapasztalatok az integrációról és a kéttanítós modellről, kompetencialapú oktatásról.

Integráció

- a mindennapi munka során nem az értelmi képességekben rejlő különbségek okoznak gondot, hanem a magatartásbeli problémák.
- az elfogadás hosszabb folyamat, az eddigi tapasztalat azt mutatja, hogy az első évfolyamtól kezdve bevezetett integrált oktatáshoz jobban alkalmazkodnak a gyerekek. A felsősök nehezebben fogadják el a beintegrált tanulókat. A második évfolyamon a tanítók véleménye az, hogy a gyengébb képességű és lassabban haladó tanulók fejlődése itt már tapasztalhatóvá válik. A harmadik évfolyamon a befogadó gyerekek szint kivétel nélkül ösztönösen és tudatosan is igyekeznek segíteni társaiknak.
- fontos lenne, hogy ne csak a befogadó gyermekek szülei legyenek érdeklődőek, hanem a beintegrált gyermekek szülei is, ugyanis itt egyfajta passzivitás tapasztalható.
- A tanórán kívüli tevékenységekben is együtt vesznek részt a tanulók.

Kéttanítós modell:

- nagy segítséget nyújt a lemaradó (pl: hosszabb ideig hiányzó tanuló), a tananyagot nehezen elsajátító tanulók számára.
- a gyógypedagógus jelenléte nélkül nagy felelősség hárulna a szaktanárra.
- biztosságot és állandó megerősítést kapnak a gyerekek a megsegítő pedagógustól és így az osztály munkájában aktívan részt vesznek a beintegrált tanulók is.
- nemcsak a szakvéleménnyel rendelkező hanem a gyengébb képességű tanulóknak is nagy segítség az óra közbeni azonnali megsegítés (kudarcélmény elkerülése),
- a megsegítő pedagógus jelenléte fontos a gyerekeknek a tanítónak, szaktanárnak egyaránt, mert segít az egyénre szabott feladatok meghatározásában a gyermekek számára a segítségnyújtásban.

Kompetencialapú oktatás:

- a tanulók képességei, készségei eltérő szinten állnak, a kompetencia alapú oktatás lehetőséget nyújt a differenciált tananyagválasztásra, óravezetésre.

- a tananyag sokoldalú, gyermekközpontú, a kooperatív technikák alkalmazásával színesebbé tehető az óra, érdekeltébbé teszi a tanulókat az ismeret elsajátításában.
- nagy hangsúlyt fektet a képességfejlesztésre, lassabb nyugdtabb ütemű, mint a korábbi programok.
- nagy kreativitást igényel a pedagógustól, de a gyerekek kommunikációs készségét jól fejleszti.
- a pedagógusok sokféleképpen értelmezik a programcsomagokat, még kiforratlan így szükség van a pedagógusok egymás közötti tapasztalatainak megvitatására.

A Benka Gyula Evangélikus Általános Iskola pedagógusai az alábbi képesítéseket szerezték meg 2009-2011-ig.

Módszertani terület	Részvevő főállású pedagógusok
Gazdagító programok a tehetséggondozásban	23
6-10. évfolyam tehetségfejlesztés: matematikában	1
Matematika tudomány területén tehetség tanulók tehetséggondozása	1
Matematikai logikai kompetencia fejlesztési módszer	1
Projekt pedagógia, epochalis oktatás	11
Interkulturális kompetencia erősítése	15
Az óvoda-iskola átmenet támogatása	8

Az iskola, helyben szervezi meg a legtöbb képzést, hogy a pedagógusoknak minél kényelmesebb legyen, valamint, hogy ne kelljen sokat hiányozni a tanítási óráról az esetleges utazások miatt. Ezáltal csökkenthetők is a továbbképzésre fordítandó költségek és nő a motiváltság a részvételre.

A Szlovák Általános Iskola pedagógusai az elmúlt két évben összesen 6 féle képzésben vehettek részt. Példaként említhető a „Memóriatechnikák és tanulási módszerek alkalmazási lehetősége az általános iskolai oktatás és nevelés során”, valamint a „Szlovák nyelv és irodalom módszertani képzés”.

A Szent István Egyetem pedagógusai modellként állnak a főiskolai hallgatók előtt, hisz ők oktatják a jövődő óvónőit és tanítóit.

11. Intézményi és szervezeti együttműködések²²

Vajda Péter Intézmény

Szervezetek, intézmények	Együttműködés jellege		
	Rendszeres kapcsolat (gyakoriság)	Alkalmi találkozók (jelölje X-szel)	Nincs kapcsolat (jelölje X-szel)
Cigány kisebbségi önkormányzat	x		
Körös-szögi Kistérség Többcélú Társulás Humán Szolgáltató Központ	x		
Szarvas városában működő közoktatási intézmények	x		

²² Kiegészítette: Szarvas Város Önkormányzatának Képviselő-testülete 448/2011.(VIII.18.) sz. határozatával

Szarvasi Általános Művelődési Központ Chován Kálmán Művészeti Alapiskola, Vajda Péter Művelődési Központ, Tessedik Sámuel Közérdekű Muzeális Gyűjtemény, Kiállítóhely és Szárazmalom	x		
Civil szervezetek (Kérjük sorolja fel azokat)			
Körös-Maros Nemzeti Park	x		
Nagycsaládosok Egyesülete	x		
Tehetség és Siker Alapítvány	x		
Csiribiri Alapítvány	x		
Vajda Péter Alapítvány	x		
Székely Mihály Szakképzésért Alapítvány	x		
Öregdiákok Baráti Köre	x		
SZIA Egyesület		x	

A Vajda Péter Intézmény Szarvas Város többi oktatási intézményével rendszeres kapcsolatot tart, valamint keresi az új lehetőségeket a táblázatban felsorolt szervezeteken kívül.

A Benka Gyula Evangélikus Általános Iskola széleskörű kapcsolatokat tart fenn intézményekkel, civil szervezetekkel, társadalmi szereplőkkel.

A Szlovák Általános Iskola szintén széleskörű kapcsolatokat tart fenn a város különböző intézményeivel, a civil szervezetekkel, köztük a szlovák kulturális körrel, a szlovák önkormányzattal, valamint a társadalmi szereplőkkel.

12. Továbbtanulási mutatók a középfokú iskolában²³

Közéiskola neve	Közéiskola1: Vajda Péter Intézmény											
Címe, azonosítója	028425 5540 Szarvas, Kossuth u. 5-7.											
Fenntartó neve, címe	Szarvas Város Önkormányzata 5540 Szarvas, Szabadság u. 25-27.											
Tanulólétszám	Speciális szakiskolai képzés			Szakiskolai képzés			Szakközéiskolai képzés			Gimnáziumi képzés		
	össz.	hh	hhh	össz.	hh	hhh	össz.	hh	hhh	össz.	hh	hhh
	0	0	0	461	162	18	491	124	5	437	44	3
Az előző iskolaévben lemorzsolódottak	Speciális szakiskolai képzés			Szakiskolai képzés			Szakközéiskolai képzés			Gimnáziumi képzés		
	össz.	hh	hhh	össz.	hh	hhh	össz.	hh	hhh	össz.	hh	hhh
	0	0	0	30	n.a.	n.a.	28	n.a.	n.a.	9	n.a.	n.a.
Lemorzsolódók aránya az adott képzési formában tanulókhöz viszonyítva az első évfolyamon (%)	Speciális szakiskolai képzés			Szakiskolai képzés			Szakközéiskolai képzés			Gimnáziumi képzés		
	0			5			10			0		
Évfolyamvesztéssel továbbhaladt	Speciális szakiskolai képzés			Szakiskolai képzés			Szakközéiskolai képzés			Gimnáziumi képzés		
	össz.	hh	hhh	össz.	hh	hhh	össz.	hh	hhh	össz.	hh	hhh
	0	0	0	24	n.a.	n.a.	14	n.a.	n.a.	0	n.a.	n.a.

²³ Aktualizálva: Szarvas Város Önkormányzatának Képviselő-testülete 448/2011.(VIII.18.) sz. határozatával

Magántanulóvá vált	Speciális szakis-kolai képzés			Szakiskolai képzés			Szakközépiskolai képzés			Gimnáziumi képzés		
	össz.	hh	hhh	össz.	hh	hhh	össz.	hh	hhh	össz.	hh	hhh
	0	0	0	14	5	0	0	0	0	2	2	0
Út az érettségizéshez/Út a szakmához Programban résztvevők %	Speciális szakis-kolai képzés			Szakiskolai képzés			Szakközépiskolai képzés			Gimnáziumi képzés		
	össz.	hh	hhh	össz.	hh	hhh	össz.	hh	hhh	össz.	hh	hhh
	0	0	0	0	0	n.a	1	0	n.a	0	0	n.a
Más településről bejáró tanulók száma	Speciális szakis-kolai képzés			Szakiskolai képzés			Szakközépiskolai képzés			Gimnáziumi képzés		
	össz.	hh	hhh	össz.	hh	hhh	össz.	hh	hhh	össz.	hh	hhh
	0	0	0	259	n.a.	n.a	219	n.a.	n.a.	76	n.a.	n.a.
Kollégiumi férőhelyek és kollégisták	Rendelkezésre álló férőhely: 120						Kollégisták száma: 88					
Szervezett utaztatási programban résztvevők száma												

Középiskola neve	Középiskola2: Tessedik Sámuel Szakiskola											
Címe, azonosítója	5540 Szarvas, Deák F. u. 40.											
Fenntartó neve, címe	Európai Mesterségekért Alapítvány, 5540 Szarvas Deák F. u. 40.											
Tanulólétszám	Speciális szakiskolai képzés			Szakiskolai képzés			Szakközépiskolai képzés			Gimnáziumi képzés		
	össz.	hh	hhh	össz.	hh	hhh	össz.	hh	hhh	össz.	hh	hhh
	0	0	0	42	7	4	0	0	0	0	0	0
Az előző iskolaévben lemorzsolódottak	Speciális szakis-kolai képzés			Speciális szakis-kolai képzés			Speciális szakis-kolai képzés			Speciális szakis-kolai képzés		
	össz.	hh	hhh	össz.	hh	hhh	össz.	hh	hhh	össz.	hh	hhh
	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Lemorzsolódók aránya az adott képzési formában tanulókhöz viszonyítva az első évfolyamon (%)	Speciális szakiskolai képzés			Szakiskolai képzés			Szakközépiskolai képzés			Gimnáziumi képzés		
	0			33%			0			0		
Évfolyamvesztéssel továbbhaladt	Speciális szakiskolai képzés			Szakiskolai képzés			Szakközépiskolai képzés			Gimnáziumi képzés		
	össz.	hh	hhh	össz.	hh	hhh	össz.	hh	hhh	össz.	hh	hhh
	0	0	0	10	2	1	0	0	0	0	0	0
Magántanulóvá vált	Speciális szakiskolai képzés			Szakiskolai képzés			Szakközépiskolai képzés			Gimnáziumi képzés		
	össz.	hh	hhh	össz.	hh	hhh	össz.	hh	hhh	össz.	hh	hhh
	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0
Út az érettségizéshez/Út a szakmához Programban résztvevők %	Speciális szakiskolai képzés			Szakiskolai képzés			Szakközépiskolai képzés			Gimnáziumi képzés		
	össz.	hh	hhh	össz.	hh	hhh	össz.	hh	hhh	össz.	hh	hhh
	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Más településről bejáró tanulók száma	Speciális szakiskolai képzés			Szakiskolai képzés			Szakközépiskolai képzés			Gimnáziumi képzés		
	össz.	hh	hhh	össz.	hh	hhh	össz.	hh	hhh	össz.	hh	hhh
	0	0	0	28	5	1	0	0	0	0	0	0
Kollégiumi férőhelyek és kollégisták	Rendelkezésre álló férőhely: 20						Kollégisták száma: 0					
Szervezett utaztatási programban résztvevők száma	0						0					

A Vajda Péter Intézményben 491 középiskolai, 439 gimnáziumi, 461 szakiskolai tanuló van, a szarvasi gyermek és tanulólétszám (3171 fő) 43,9 %-a.

A hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakiskolában 162 fő, Szakközépiskolai képzésben 124 fő. A gimnáziumi oktatásban 44 fő. A hhh gyermekek aránya jóval alacsonyabbak ennél a számnál a szakiskolában 18 fő a szakközépiskolában 5 fő a gimnáziumban 3 hhh gyermek folytatja a tanulmányait.

A lemorzsolódás a Vajda Péter Intézmény szakiskolájában **6,5 %-os**, a szakközépiskolában 5,7 %, a gimnáziumban 2%.

A Vajda Péter Intézményben lemorzsolódott a szakiskolai részlegben 30 fő az érettségit adó szakközépiskolai képzésben 28 fő a gimnáziumban 9 fő morzsolódott le. **A sajátos nevelési igényű tanulók a szakközépiskolai részlegben 7 fő a szakiskolában 41 fő, a gimnáziumban 5 fő a lemorzsolódott tanulók 46 fő, az évfolyamvesztéssel továbbhaladt 38 fő. A sajátos nevelési igényű tanulók aránya a szakiskolában jelentősen több, mint a szakközépiskolában és a gimnáziumban.**

A szarvasi középiskola és adatai a lemorzsolódás tekintetében hasonlóképet festenek, mint az országos tendencia. A tankötelezettség elérését követően itt a legmagasabb a fiatal munkavállalók aránya, és alacsony a továbbtanulási arány.

A tankötelezettség a 18 év, így megtörik az a társadalmi hagyomány, hogy a hátrányos helyzetű tanulók munkába állnak, nem szereznek szakmát, nem fejezik be tanulmányaikat. Fiatal munkavállalóként szakmai végzettség nélkül rendkívül rosszak voltak a munkavállalás esélyei az elmúlt években, gyakori jelenség volt, hogy a középiskolából kimaradt fiatalok hamarosan munkanélkülivé váltak. A tankötelezettség 18 éves korra történő emelése köti a munkaadókat, kötelezettséget ró a tanulók és a szülők felé, hogy 18 éves koráig minden fiatalnak lehetősége lehessen a szakma illetve iskolai végzettség megszerzésére. Sajnos vannak olyan családok, akik gyermekei nem hajlandóak a tankötelezettséget teljesíteni.

A hátrányos helyzetű tanulók nagyobb arányban mennek továbbtanulni a szakiskolai képzés irányába, a kompetencia mérés alapján is a leggyengébb eredményeket tükrözi a szakiskolai képzés.

Az országos oktatáspolitikai célkitűzések próbálnak enyhíteni ezen a jelenségen, ugyanakkor helyi szinten is felmerül a megoldás keresésének szükségessége.

feladat :

- A tanulók és szülők tájékoztatása a továbbtanulással kapcsolatos feladatokról, illetve más, a továbbtanulási intézmény által elvárt tanulmányi eredményekről, tudásszintről
- A tanulók felkészülését segítő tevékenységek: tanórán kívüli foglalkozások, mentor program, felkészítők, fakultációk, az iskolában rendelkezésre álló könyvtár, számítógép- és Internet-használat
- Ösztöndíjak igénybevétele.

Szükséges beavatkozások²⁴

Cél: Egy olyan komplex prevenciós szemlélet kialakítása és alkalmazása a város közoktatásának szervezésében és az oktatás minőségének javításában, amely záloga lehet a településen élő gyermekek életmódváltásának és későbbi sikerességének.

A.

Az adatnyilvántartás problémái

Mindössze a hátrányos helyzetűek 24,5 %-a nyilatkozott az iskolai végzettségéről.

- Fontos és szükséges kidolgozni egy olyan adatgyűjtési és adatnyilvántartási rendszert, amellyel a HHH gyermekek pontosan és naprakészen nyilvántarthatók.
- Elindítani egy olyan kommunikációs kampányt a városban, amellyel a lehető legtöbb család tudomást szerez a nyilatkozattétel előnyeiről.
Inkább jobb ötletnek tartom az óvodák, iskolák, - mint elsődleges kapcsolattartók a szülőkkel – bevonása a nyilatkozatok kitöltésében.

B.

Óvodáztatás Szarvason

A HH és HHH gyermekek a Vajda Péter Intézmény Dózsa György úti, illetve a Napfény Evangélikus és „Kézműves” Óvodában koncentrálnak

Valószínűsíthető, hogy kb. 20 gyermek nem jár óvodába.

- szükséges és fontos a lehető leghamarabb megvalósítani a településen élő óvodás korú gyermekek teljes körű beóvodázását
- Egy preventív szemléletű, modern óvodai programokat, integrációs elveket és gyakorlatot alkalmazó óvodai ellátást megszervezni Szarvason a gyermekek későbbi iskolai sikerességének elősegítése céljából.
- Felülvizsgálni a megkötött megállapodásokat a nem önkormányzati fenntartású intézményekkel
- Törekedni a HH és HHH gyermekek egyenletesebb elosztására a különböző fenntartású óvodák és Vajda Péter Intézmény egyes óvodai telephelyeinek vonatkozásában.
- Fejleszteni az eszközparkot és kezdeményezni a humán erőforrás fejlesztést azokban az óvodákban, ahol a HH és HHH gyermekek koncentrálnak.
- Bevezetni az integrált nevelést az óvodákba és ennek érdekében felvenni a kapcsolatot az OOIH-val

C.

Általános iskolai oktatás Szarvason

- Pályaválasztási ismeretek elsajátítására ösztönözni a tantestület vállalkozó tagjait.
- Személyiségfejlesztő és pályaorientációs foglalkozások / programok tartása a pozitív jövőkép kialakítása és a szakképzésekre való jelentkezések számának növelése érdekében.
- Bevonni a szülőket, civil és szakmai szervezeteket a gyermekek jövőbeni sikerességét célzó programok megszervezésébe.
- Bevezetni az IPR programot az iskolában a TÁMOP-3.3.2-08/2-2008-0045. sz. „Esélyegyenlőségi programok megvalósítása a szarvasi közoktatásban” című pályázati program eredményeként.

²⁴ Aktualizálva: Szarvas Város Önkormányzatának Képviselő-testülete 448/2011.(VIII.18.) sz. határozatával

- Olyan oktatásszervezési gyakorlatot kialakítani, amely biztosítja, hogy a HH és HHH gyermekek az iskolák és az osztályok között kiegyenlített legyen.
- **közoktatási megállapodások felülvizsgálata a nem önkormányzati fenntartású intézményekkel a Kt. 82§-a értelmében**
- pályázati forrásokat igényelni a pedagógusok mentálhigiénés képzésére és gondozására

D.

A gyermekek iskolai sikerességét elősegítő intézkedések

- megvizsgálni, hogy miért ilyen alacsony számban veszik igénybe a diákok az iskolán kívüli tanulási lehetőségeket
- kidolgozni egy olyan hosszú távú részletes elképzelést, amely biztosítja a HH és HHH gyermekek magasabb reprezentációját a tanórán kívüli programokban
- biztosítani és folyamatossá tenni a Tanoda működését
- ösztönözni a diákokat, hogy a támogató programokban minél nagyobb számban vegyenek részt: Útravaló programok, Arany János Tehetséggondozó Program
- motiválni a szülőket és pedagógusokat, hogy a gyermekeket ismertessék meg a továbbtanulásukat támogató szervezetekkel, intézményekkel és vegyék igénybe az általuk biztosított ösztöndíjakat
- Közoktatási Kerekasztal létrehozását kezdeményezni a városban, amely komplex módon, preventív szemléletben dolgozza ki a különböző fenntartók részvételével a város jövőbeni oktatáspolitikáját

Záradék

A Közoktatási Esélyegyenlőségi Helyzetelemzés készítését támogatta, véleményezte és elfogadta az Oktatási és Kulturális Minisztérium részéről

Szarvas, 2008. február 29

Polyák Teréz sk.
az Oktatási és Kulturális Minisztérium
esélyegyenlőségi szakértője

Szécsi Magdolna sk.
az Oktatási és Kulturális Minisztérium
esélyegyenlőségi szakértője

Szarvas Város Önkormányzata a hatályos törvények értelmében kidolgozta a Közoktatási Esélyegyenlőségi Helyzetelemzést, és vállalja, hogy az elfogadott dokumentum értelmében fogalmazza meg Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Tervét.

Ellenjegyző képviseletében:

Babák Mihály sk.
Polgármester

Dr. Melis János sk.
jegyző

Szarvas, 2008. február 29.

VI. Akcióterv²⁵

Helyzetelemzés megállapítása	Cél konkrét megfogalmazása	Intézkedés leírása	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor rövidításon (1 év)	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor közléptávon (3 év)	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor hosszútávon (6 év)
Halmazottan hátrányos helyzetű gyermekekről vezetett nyilvántartás	Naprakészzen nyilvántartott halmazottan hátrányos helyzetű gyermekek, tanulók	Adatgyűjtési és adatnyilvántartási rendszer kidolgozása	Szarvas Város Jegyzője	folyamatos	Pontos és követhető kimutatás a településen élő halmazottan hátrányos helyzetű gyermekekről	Pontos és követhető kimutatás a településen élő halmazottan hátrányos helyzetű gyermekekről	Pontos és követhető kimutatás a településen élő halmazottan hátrányos helyzetű gyermekekről
Valószínűsíthető, hogy magasabb a halmazottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya a jelenleg nyilvántartottak számánál	Szarvas város teljes területén a halmazottan hátrányos helyzetű gyermekek, tanulók teljes körű felmérése	Mivel teljesebb körű tájékoztatás a szülők részére a nyilatkozattétel előnyeiről. A Gyermekjóléti Szolgálat, a Családsegítő Szolgálat, a védőnők és az intézményekben megbízott gyermek-és ifjúságvédelmi felelősök bevonása a halmazottan hátrányos gyermekek felkutatásába	Szarvas Város Jegyzője	folyamatos	A nyilatkozatok számának növelése	A nyilatkozatok száma 50 %-kal növekedjen	Az adatok teljes körűen ismertek.
Prevenzív szemlélet hiánya az óvodai feladatellátásban a településen	A gyermekek későbbi iskolai sikerességét segítő óvodai feladatellátás a településen	Modern preventív, integrált programokat alkalmazó Szülők tájékoztatása az óvodai ellátás 3 éves kortól fontos igénybevételeinek előnyeiről	Intézményvezetők, fenntartók 2008. szeptembertől folyamatos	2-3 fovel csökken a tanköteles korú gyermekek száma az óvodában	15%-kal csökken a tanköteles korú gyermekek száma az óvodában	15%-kal csökken a tanköteles korú gyermekek száma az óvodában	50%-kal csökken a tanköteles korú gyermekek száma az óvodában
A beavodázás nem teljes körű az óvodáskorúak körében a településen	Az óvodáskorúak körében a településen	Szülők tájékoztatása az óvodai ellátás 3 éves kortól fontos igénybevételeinek előnyeiről	Intézményvezetők, fenntartók 2008. szeptembertől folyamatos	Intézményvezetők, fenntartók 2008. szeptembertől folyamatos	A településen élő óvodáskorúak 90% -a óvodai ellátásban részesül	A településen élő óvodáskorúak 95% -a óvodai ellátásban részesül	A településen élő óvodáskorúak teljes körűen részt vesznek az óvodai ellátásban részesülnek
Hatékonyabb együttműködés az esélyegyenlőség biztosítására	Együttműködés az esélyegyenlőség megvalósítására a település nevelési-oktatási intézményei és a gyermekekkel foglalkozó társintézmények között	Együttműködési megállapodások a nem önkormányzati fenntartású intézményekkel, és a feladatellátásban részt vevő	Fenntartók	folyamatos	Az egyes intézmények közötti elérés a hátrányos, és halmazottan hátrányos helyzetű tanulók tekintetében 5%-kal csökken. 5%-kal nő az együttműködések száma	Az egyes intézmények közötti elérés a hátrányos, és halmazottan hátrányos helyzetű tanulók tekintetében 5%-kal csökken	Az egyes intézmények közötti elérés a hátrányos, és halmazottan hátrányos helyzetű tanulók tekintetében 5%-kal csökken
A város közoktatási intézményeiben, azok telephelyein nem kiegyenlített a hátrányos, halmazottan hátrányos, valamint a sajátos nevelési igényű gyermekek, tanuló aránya	Megközelítőleg hasonló arányú hátrányos, halmazottan hátrányos, valamint sajátos nevelési igényű gyermekek, tanuló arány a város közoktatási intézményeiben	Szülők tájékoztatása, nem önkormányzati fenntartású intézmények bevonása a feladatellátásba	Fenntartók, intézményvezetők/folyamatos	folyamatos	Az egyes intézmények közötti elérés a hátrányos, és halmazottan hátrányos helyzetű tanulók tekintetében 5%-kal csökken	Az egyes intézmények közötti elérés a hátrányos, és halmazottan hátrányos helyzetű tanulók tekintetében 15%-kal csökken	Az egyes intézmények közötti elérés a hátrányos, és halmazottan hátrányos helyzetű tanulók tekintetében 30%-kal csökken
A tárgyi feltételek, valamint a humán erőforrás nem megfelelő a hátrányos, halmazottan hátrányos helyzetű gyermekek, tanulók	A szociális hátrányos nyíltésére alkalmas megfelelő tárgyi környezet kialakítása, felkészült pedagógusok foglalkoztatása	Infrastrukturális beruházások eszközfejlesztés, pedagógusok továbbképzés	Fenntartók, intézményvezetők/folyamatos	folyamatos	A településen lévő intézmények 20%-a megfelelő feltételekkel rendelkezik	A településen lévő tárgyi feltételekkel rendelkezők 40%-a megfelelően rendelkezik	A település valamennyi felújított, jogszabálynak megfelelő tárgyi környezettel rendelkezik. Valamennyi

VII. Megvalósítás

Szarvas Város Önkormányzatának Képviselő-testülete biztosítja a Szarvas Város Közoktatási Esélyegyenlőségi Programjában található intézkedések megvalósítását.

Elsősorban figyelemmel kíséri a településen élő *halmozottan hátrányos helyzetű gyermeke, tanulók* helyzetét, a jogszabályi előírások alapján **működteti** saját fenntartásban vagy más fenntartóval való együttműködésben *a szociális, oktatási és gyermekjóléti ellátásokat, részt vesz a gyermekvédelmi jelzőrendszer működtetésében.*

Továbbá **koordinálja** a településen működő *közoktatási és a szociális intézmények rendszerét.*

A Képviselő-testület felügyeli, évente ellenőrzi, értékeli a településen működő oktatási intézmények szakmai tevékenységét. A Képviselő-testülete évente megvitatja, véleményezi, elfogadja a fenntartásában álló intézmények beszámolóit, a gyermekeket érintő, szociális, oktatási területen jelentkező települési problémák alapján feladatokat határoz meg az intézmények számára. A Képviselő-testület **települési szintű oktatási és szociális ágazati stratégiai programokat** fogad el. A Képviselő-testület évente **a település költségvetésén belül meghatározza a fenntartásában működő nevelési-oktatási intézmények feladatellátásával arányos költségvetési forrásokat. A Képviselő-testület döntései, feladatellátása során figyelembe veszi a közoktatási intézmények jelzéseit,** különös tekintettel az intézményeknél jelentkező infrastrukturális és humánerőforrás hiányokra, a hátrányos helyzetű tanulók helyzetének javítását célzó intézményi javaslatokra, az intézmények elérését akadályozó, a közutak akadálymentességével és a helyi tömegközlekedéssel kapcsolatos problémákra.

Az Önkormányzat a közintézményeknél jelentkező infrastrukturális és humánerőforrás szükségletek kielégítését, továbbá a hátrányos helyzetű tanulók helyzetének javítását célzó intézményi aktivitásokat támogatja, **törekszik a közoktatási fejlesztések finanszírozása érdekében addicionális források bevonására.**

Az Önkormányzat felügyeli, ellenőrzi a közoktatási intézmény belső esélyegyenlőségi monitoring rendszerét és a szülői/gondviselői panasztételi mechanizmus működtetését. Az intézmények belső monitoring rendszerben rögzítik a hátrányos helyzetű gyermekek helyzetét érintő főbb változásokat, kiemelten az intézményi esélyegyenlőségi programjuk, illetve a megvalósított intézményi programok hatását, eredményeit a hátrányos helyzetű gyermekek vonatkozásában, melyről információkat és adatokat az Önkormányzat részére kötelesek biztosítani.

Az Önkormányzat lehetőséget biztosít a szülők, illetve a gondviselők részére a közoktatási intézményeknél esélyegyenlőség megsértésével kapcsolatos panasztételekre. Az oktatási intézmények minden, az esélyegyenlőséget érintő szülői, gondviselői panaszt kivizsgálják, a panaszt és a vizsgálat eredményét írásban rögzítik, valamint tájékoztatják az Önkormányzatot az esélyegyenlőség megsértésével kapcsolatos minden panasztételről.

A panasztételi eljárás lefolytatásába és vizsgálat eredményének megállapításába az Önkormányzat kijelölt képviselője bekapcsolódik. A panasztételi eljárás eredményétől függetlenül a szülő/gondviselő hatósági (Egyenlő Bánásmód Hatósága) eljárást kezdeményezhet, amelyhez az intézmény a panasztételei eljárás dokumentációját biztosítja.

Az Önkormányzat által fenntartott intézmények befogadó légkört biztosítanak a gyermekek és a dolgozók számára, éves munkahelyi esélyegyenlőségi tervet fogadnak el, melyet rendszeresen monitoroznak.

Az Önkormányzat évente megvizsgálja, hogy minden fenntartásában működő közoktatási intézmény, a működésére, pedagógiai munkájára vonatkozó iránymutatásba, stratégiai dokumentumba (kiemelten a pedagógiai programba és az intézményi minőségirányítási programba) beépítse és érvényesítse az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó kötelezettségeket és célkitűzéseket.

A stratégia dokumentumok vizsgálatánál az intézmények az Országos Oktatási Integrációs Hálózat által kidolgozott „Útmutató a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek integrált nevelésének kialakításához, az IPR alapú tervezéshez és intézményi önértékeléshez” c. dokumentum

ellenőrzőlistájának használja fel. **Az intézmények felülvizsgált stratégiai programjait az Önkormányzat részére évente, az intézményi esélyegyenlőségi programjaikról szóló monitoring beszámolóval együtt értékelésre és ellenőrzésre megküldik.** Az Önkormányzat bármikor, rendkívüli ellenőrzésre bekérheti a fenntartásában működő intézményektől bármely stratégiai programját.

Az Önkormányzat évente értékeli, felülvizsgálja települési közoktatási esélyegyenlőségi programját, továbbá a fenntartásában álló intézmények esélyegyenlőségi programjait, éves monitoring jelentéseit. Az információkat, tapasztalatokat a következő oktatási időszak vonatkozásában elfogadásra kerülő települési közoktatási esélyegyenlőségi programjába beépíti.

Az Önkormányzat elősegíti a pedagógusok felkészítését, támogatja továbbképzésüket különös tekintettel a differenciált tanulásszervezés, az együttnevelés, a szociális és családi problémák azonosítása, valamint a közoktatási esélyegyenlőség területére.

Az Önkormányzat biztosítja az önkormányzati döntéshozók, tisztségviselők és közoktatási intézményvezetők felkészítését jelen programban végrehajtandó feladatokra, felkészültségük értékelését és folyamatos továbbképzésüket az érintett területeken. Ennek érdekében a települései és intézményi közoktatási esélyegyenlőségi programokat minden önkormányzati döntéshozó, tisztségviselő részére, a települési közoktatási esélyegyenlőségi programot, pedig minden intézményvezető részére továbbítja, s ezek ismeretét, betartását számukra kötelezővé teszi. Mindezen folyamatok során az alábbi elvek betartása és betarttatása szükséges:

- az ellátásban részesülő személyek emberi és állampolgári jogainak, az emberi méltóságnak a tiszteletben tartása,
- a lehetőségek, források és szolgáltatások mindenki számára egyenlően hozzáférhető legyen úgy, hogy a segítségre szoruló emberek önállóan megfelelő szinten tudják élni az életüket,
- a közoktatási intézmények és szociális szolgáltatók programjaiban meghatározott szociális hátrányok enyhítését célzó intézkedések maradéktalan megvalósulása.

Az Önkormányzat a nem önkormányzati fenntartású oktatási intézményeket és fenntartóikat is bevonja a települési közoktatási stratégiai programok készítésébe, a feladatok meghatározásába.

Egyeztet a nem önkormányzati fenntartású oktatási intézményekkel, fenntartóikkal a települési közoktatással kapcsolatos feladatmegosztásról, különös tekintettel a hátrányos helyzetű tanulók helyzetének javítását érintő feladatokra. Az Önkormányzat saját hatáskörében az esélyegyenlőség és az egyenlő bánásmód, valamint a diszkriminációmentesség tekintetében ellenőrzi a településen működő, nem önkormányzati fenntartású oktatási intézmények működését. **Az oktatási esélyegyenlőség sérelme esetén felszólítja az érintett intézményeket és fenntartóikat a sérelmet okozó gyakorlat megszüntetésére, illetve saját hatáskörében intézkedést kezdeményez velük szemben.**

VIII. Monitoring és nyilvánosság

Az Önkormányzat évente monitoring jelentésben értékeli Települési Közoktatási Esélyegyenlőségi Programjának megvalósulását, továbbá a fenntartásában álló intézmények esélyegyenlőségi programjainak megvalósulását. Az információkat, tapasztalatokat a következő oktatási időszak vonatkozásában elfogadásra kerülő települési közoktatási esélyegyenlőségi programjába beépíti.

A Települési Közoktatási Esélyegyenlőségi Programokat érintő éves felülvizsgálati monitoring jelentés fő tartalmi elemei:

- 1 A halmozottan hátrányos helyzetű és a sajátos nevelési igényű gyermekek intézményi oktatási esélyegyenlőségi helyzetének bemutatása a település vonatkozásában.

- 2 A településen megvalósuló, a hátrányos helyzetű gyermekeket érintő programok és tevékenységek, valamint az őket érintő főbb változások bemutatása.
- 3 Beszámoló a jelen program keretében elfogadott akcióterv végrehajtásáról, az akciótervben meghatározott feladatok elvégzéséről.
- 4 Az önkormányzati fenntartású intézmények intézményi közoktatási esélyegyenlőségi programjainak, stratégiai dokumentumainak és éves monitoring jelentéseinek értékelő elemzése.
- 5 A nem önkormányzati fenntartású intézmények intézményi közoktatási esélyegyenlőségi aktivitásainak jelentéseik értékelő elemzése.
- 6 Tájékoztatás a településen a tárgyidőszakban beadott, intézményi esélyegyenlőség megsértésével kapcsolatos szülői/gondviselői panaszokról, a panasztételi eljárások eredményeiről.
- 7 A következő időszakra vonatkozó program alapelveinek és cselekvési irányainak meghatározása.

Az önkormányzat fenntartásban álló intézmények intézményi esélyegyenlőségi programjait, továbbá azok megvalósulását elemző monitoring beszámolóikat, az Önkormányzat részére évente értékelésre és ellenőrzésre megküldik.

Az önkormányzat számára – a fenntartásában álló intézmények által évente kötelezően – benyújtandó intézményi közoktatási esélyegyenlőségi monitoring jelentés fő tartalmi elemei:

- 1 A halmozottan hátrányos helyzetű és a sajátos nevelési igényű gyermekek intézményi oktatási esélyegyenlőségi helyzetének bemutatása.
- 2 Az intézményt, a hátrányos helyzetű gyermekeket érintő programok és tevékenységek, valamint az őket érintő főbb intézményi változások bemutatása.
- 3 Beszámoló az intézményi program keretében elfogadott akcióterv végrehajtásáról, az akciótervben meghatározott feladatok elvégzéséről
- 4 Tájékoztatás a tárgyévben beadott, intézményi esélyegyenlőség megsértésével kapcsolatos szülői/gondviselői panaszokról, a panasztételi eljárások eredményeiről.
- 5 A következő időszakra vonatkozó intézményi program alapelveinek és cselekvési irányainak meghatározása.

A Képviselő-testület megvitatja a települési és intézményi közoktatási esélyegyenlőségi programokat érintő éves felülvizsgálati monitoring jelentéseket, s ezek alapján elfogadja a következő időszakra vonatkozó települési közoktatási esélyegyenlőségi programot.

A nyilvánosság biztosítása:

Az Önkormányzat a **települési és intézményi közoktatási esélyegyenlőségi programok monitoring jelentésének** rövidített összefoglalóját a **helyi önkormányzat újságjában, a monitoring jelentéseket,**

valamint a települési és intézményi közoktatási esélyegyenlőségi programokat elektronikus formában az önkormányzat honlapján közzé teszi. A monitoring jelentésnek, illetve összefoglaló ismertetésének helyi újságban és interneten való közzé tételével kapcsolatos felelősség az Önkormányzatot terheli.

Az Önkormányzat bármely, a település közoktatási rendszerében tanuló **14 évesnél idősebb személynek**, illetve (a 14 évesnél fiatalabb személyek esetében is) **törvényes képviselőjének kérésére** jelen programot **köteles nyomtatott formában a kérést követő 5 munkanapon belül** kiadni. Az Önkormányzat az éves települési esélyegyenlőségi közoktatási **monitoring jelentést**, annak Képviselő-testületi vitáját követő **30 napon belül közszemlére bocsátja**.

Az Önkormányzat az éves települési esélyegyenlőségi közoktatási **monitoring jelentést nyomtatott formában a településen működő oktatási, szociális és gyermekvédelmi intézmények vezetőinek (illetve intézményes partneri körének) eljuttatja**, észrevételeiket, javaslatukat a következő időszakra vonatkozó esélyegyenlőségi programjába beépíti. A jelen programban szabályozott, nyilvánosság biztosításával kapcsolatos feladatok elvégzésért a jegyző felel.

Az Önkormányzat jelen program által meghatározott eljárásaiban **a személyes adatok, védelméről jogszabályok, illetve a kiadott hivatalos állásfoglalások alapján** gondoskodik. A jelen programban meghatározott eljárások keretében személyes adat (illetve olyan adat vagy információ, amelyből akár közvetett módon az érintett személyre lehet következtetni) nem hozható nyilvánosságra. A közoktatási esélyegyenlőség biztosításához kapcsolódó éves monitoring jelentések nyilvánosan hozzáférhető változatából, bármely személyre, akár közvetett módon is, utaló adat és információ kitorlendő. Az intézményi adat- és információkezelés körében a személyiségi jogok védelméért az adott közoktatási intézmény vezetője köteles gondoskodni.

XIX. Konzultáció és visszacsatolás

A Települési Közoktatási Esélyegyenlőségi Programot a településen működő oktatási intézmények és fenntartóik, az intézményben működő diákönkormányzatok, és szülői szervezetek véleményének meghallgatását követően fogadja el. Az Önkormányzat bármely, a település közoktatási rendszerében tanuló 14 évesnél idősebb személynek, illetve (a 14 évesnél fiatalabb személyek esetében is) törvényes képviselőjének kérésére jelen programot köteles nyomtatott formában a kérést követő 5 munkanapon belül kiadni. A programmal kapcsolatos vélemények, javaslatok dokumentálásáért a jegyző felel. A programmal kapcsolatos véleményt szóban is tehet a települési közoktatási intézményben tanuló személy, vagy törvényes képviselője, ez esetben, kérésére javaslatát írásba kell foglalni és a javaslattevő ellenjegyzése után dokumentálni. Az Önkormányzat az éves települési közoktatási esélyegyenlőségi monitoring jelentést a településen működő oktatási, szociális és gyermekvédelmi intézmények vezetőinek eljuttatja, észrevételeiket, javaslatukat a következő időszakra vonatkozó esélyegyenlőségi programjába beépíti.

X. Szankcionálás

Az intézményi közoktatási esélyegyenlőség megsértését érintő eseteket és panasztételeket az intézmény vezetője köteles kivizsgálni az Önkormányzat képviselőjének és a panasztevőnek, továbbá, ha szükséges, független szakértőnek a bevonásával. Az esélyegyenlőség megsértésének megállapítása esetén az intézmény köteles az esélyegyenlőséget sértő intézkedést, programot, vagy állapotot megszüntetni. Ellenkező esetben az Önkormányzat köteles az intézménnyel, illetve az intézmény vezetőjével szemben saját hatáskörében eljárni.

A jelen programban meghatározott, az Önkormányzat felelősségi körében jelentkező mulasztások esetén az Önkormányzat megállapíthatja bármely tisztségviselője felelősségét, különös tekintettel a programban meghatározott feladatellátáshoz kapcsolódó felelősségi kört gyakorló tisztségviselőre. A mulasztás megállapítása és szankcionálása a hivatal, illetve tisztség gyakorlásának

felelősséget szabályozó jogszabályok és az Önkormányzat saját belső szabályozó dokumentumai alapján történhet.

Az Önkormányzat mulasztását továbbiakban az illetékes közigazgatási hivatal, vagy más felettes hatóság állapíthatja meg, az Önkormányzattal szemben saját hatáskörében járhat el.

Szarvas, 2008. augusztus

Babák Mihály s.k.
Polgármester

Dr. Melis János s.k.
jegyző

Záradék

A Köznevelési Esélyegyenlőségi Intézkedési Tervének készítését támogatta, véleményezte és elfogadta az Oktatási és Kulturális Minisztérium részéről

Szarvas, 2008. november 11.

Polyák Teréz s.k.
az Oktatási és Kulturális Minisztérium
esélyegyenlőségi szakértője

Szécsi Magdolna s.k.
az Oktatási és Kulturális Minisztérium
esélyegyenlőségi szakértője

Szarvas Város Önkormányzata a hatályos jogszabályok értelmében **kidolgozta a Köznevelési Esélyegyenlőségi Tervét és vállalja, hogy az elfogadott dokumentumban foglaltak végrehajtásáról folyamatosan gondoskodik.**

Szarvas, 2008. november 11.

Ellenjegyző képviselőként:

Babák Mihály s.k.
Polgármester

Dr. Melis János s.k.
jegyző

Záradék:

Szarvas Város Köznevelési Esélyegyenlőségi Helyzetelemzésének aktualizálása és egységes szerkezetbe foglalása Szarvas Város Önkormányzatának Képviselő-testülete 448/2011. (VIII.18.) sz. **határozata** alapján megtörtént.

Szarvas, 2011. augusztus 25.

